

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Forster Géza** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Szilassy Zoltán** az OMGE. szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 23. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Figyelmeztetés az OMGE. tagjaihoz.

Egyesületünk folyó hó folyamán fogja megtartani rendes évi közgyűlését, miért is tisztelettel értesitem a t. tag-urakat, hogy a kereskedelemügyi miniszter ur engedélye folytán a közgyűlésre feljövő tagjaink a m. kir. államvasutak vonalain kedvezményes jeggyel utazhatnak.

Felkérem tehát azon t. tagurakat, kik e kedvezményes jegyet igénybe venni óhajtják, hogy a felszálló állomás megjelölése mellett a titkári hivatalnál levél útján mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Igazgató.

Börzék veszedelme.

Amióta a német birodalmi gyűlés agrárius többségének sikerült a német börtörvény meghozatalával a német börtörvényt a legitim üzletkötések határai közé szorítani és a börtörvényt eredeti hivatásuk teljesítésére kényszeríteni, azóta napról-napra hallottunk jajveszékő panaszokat a merkantilis újságokban, melyek erőnek-erejével azt akarják elhíttetni a világgal, hogy a német börtörvény csütörtököt mondott. Megbénította egyrészt a kereskedelmi forgalmat, megakadályozta másrészt az árak természetes fejlődését és harmadszor számos gazdasági (?) existenciát tett tönkre. Mindez a káros következmény különösen annak folytán állott be, hogy a fedezetlen határidőzlet nemcsak eltűnt, hanem a törvénynek

egyenesen büntető rendelkezései alá került. Annyira mutatkoztak az említett káros hatásai a német börtörvénynek, hogy az említett merkantilis sajtó mint valóságos tény emlegette napról-napra, hogy immár Németországban a kormány és az agráriusok is belátták a helytelen intézkedéseket és a börtörvény visszacsinálásán hosszú ideje értekeznek.

A jelenségekből úgy látjuk, hogy mindezek a híresztelések csak arra valók voltak, hogy az avatlatlan nagy közönségben hangulatot keltsenek a börtörvény törvényes rendezése ellen és hogy a határidőzletek sértetlenségét nálunk továbbra is biztosítsák. Mivel azonban nemcsak a merkantilis újságírók, hanem magunk is figyelemmel kísérjük ezt a fontos ügyet, de mi más szemüvegen látjuk a dolgot és félrevezetni a nagy közönséget nem akarjuk, kötelességünknek tartjuk az ügy valódi állásáról néhány szóval felvilágosítást nyújtani.

Tény, hogy a német kormány tárgyalásokat folytatott a börtörvény bizonyos határozmányainak megváltoztatása tárgyában. Az is tény, hogy a berlini tőzsde választmányában helyet foglaló agráriusok is hozzájárultak bizonyos módosításokhoz, de az igazsággal homlokegyenest ellenkezik, mintha ezek a módosítások lényegesek lennének, vagy éppen a határidőzletek újabb reaktiválására vonatkoznak. Sőt ellenkezőleg. A német kormány és az agráriusok közös megegyezéssel a törvénynek semmiféle módosításába nem mennek bele, hanem igenis szükségesnek tartják, hogy a törvény téves magyarázata folytán keletke-

zett félreértéseket a végrehajtási rendelet egyes részeinek módosításával megszüntessék, ezáltal a börtörvénynek még nagyobb akadályokat emeljenek és a legitim üzleteket még több jogbiztonságban részesítsék. Ebből a szempontból a kormánytervezet az agráriusokkal egyértelműleg csak annyit akar megengedni, hogy a tőzsdei határidőzletekből eredő tartozások elismerése 6 hónapi határidőn belül vonható csak vissza (jelenleg ez 30 év), a már teljesített tartozások pedig egyáltalában vissza nem követelhetők. A tőzsdei határidőzletek jogszerű köthetésére szükséges lajstromozási kényszer, amelyet leginkább nehézményeznek, továbbra is teljesen érintetlen marad, aminthogy ez a rendelkezés a törvény novelláris módosítása nélkül egyszerű kormányrendelettel nem is volna megváltoztatható.

Egészen nyugodtak lehetünk tehát aziránt, hogy a német tőzsdetörvény egyáltalában nem mondott csütörtököt és annak megváltoztatására semmiféle kilátás nincs. Az a példa tehát, a melyet a német birodalmi gyűlés a tőzsdetörvényvel megalkotott, továbbra teljesen érvényesül és a merkantilis állírok, félremagyarázások és gyanúsítások nem fognak senkitsem félrevezethetni ezen törvény áldásos hatásai tekintetében és senkit sem fognak leszerelni, hogy a hasonló törvény létesítését nálunk is sürgezzük. A gyümölcs pedig már mindenféle érni kezd. Az osztrák parlamentnek agrárius csoportja évek óta hevesen ostromolta az osztrák kormányt a tőzsde törvényes szabályozása érdekében. Ennek a ki-

Pontos szétküldés.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

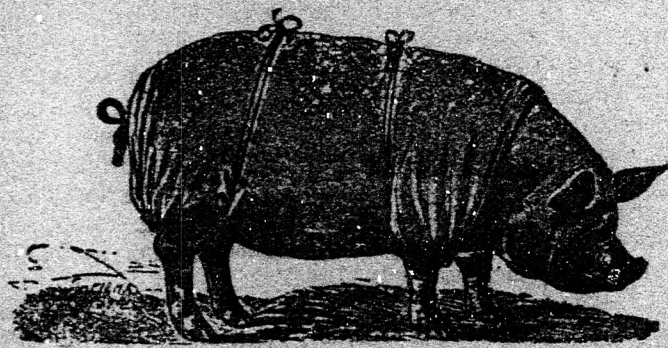
BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 31.
PERTIK OTTÓ professzor

Lépfene ellen

• birkák, lovak, szarvasmárhák részére. •
Hónapokig eltartható hatásosan.
Biztos védelem. Kitűnő fecskendők.
Egyszerű könnyű kezelés.

Részletes tájékoztató, használati utasítás kívánatra bárkinél.

Olcsó árak.

szállítja a Jenner-Pasteur-intézet következő ojtóanyagait, melyek a tudomány legújabb vívmányainak alkalmazásával elsőrendű szakértők által felügyelete alatt készülnek.

Rapid szerum:

orbáncos fertőzésnek kitett sertéseket 1-2 óra alatt biztosan megmenti a veszélytől.

Tartós ojtás:

Védőojtások a sertéseket biztosan mentesíti az orbánc ellen egy teljes esztendőig, az ojtás után káros utóhatás nélkül, a sertések nem fogynak le.

folyása volt a múlt évben hetekig tartott tőzsde-ankét, melynek eredményeképen, mint hírlík, az osztrák képviselőház albizottsága a kormány hozzájárulásával egy tervezetet dolgozott ki a tőzsde törvényes rendezésére. Természetes, hogy ennél a kérdésnél a legfőbb ütköző pontot ott is a határidőüzletek kérdése képezi. Az osztrák tervezet a határidőüzleteket ugyan elültani nem akarja, de oly korlátozásokat tesz kilátásba, melyek a spekulációs játéknak gátat vetni alkalmasak.

A tervezet mindenekelőtt a tőzsde mai tultengő autonómiáját óhajtja szűkebb korlátok közé szorítani. A börze előljáróságát akképpen reformálnák, hogy felét a börze választja, másik felét pedig a kormány fogja kinevezni. A berlini börze-törvény hasonló rendelkezéseket tartalmaz. Ennek értelmében a börzetitkárok jegyzőkönyvet vesznek föl az árfolyamokról és az árakról s ezek a jegyzőkönyvek bizonyos tekintetben árjegyző lapoknak tekinthetők. A jegyzések az ügynökök bemondásai alapján keletkeznek s az ügynökök kötelesek nem csupán a kötött gabona mennyiségét bemondani, hanem üzleti könyveikbe betekintést is kell engedniök az árak megállapításánál közreműködő börze-előljárósági tagoknak. Ezt az intézményt fogják Ausztriában is meghonosítani. A börze előljárósága részéről tehát jegyzőket fognak kirendelni. A börze tagjai és a felesketett ügynökök ezeknek a jegyzőknek büntetés terhe mellett kötelesek lesznek az általuk eladott vagy vásárolt gabona mennyiségét és az árakat bemondani.

Az agráriusok a tőzsdei választott bíróság összetételének módosítását is követelik s valószínűleg meg is kapják a kormánytól. A választott bíróságokat valószínűleg részben szakképzett bírásokból fogják összeállítani, még pedig olyanokból, akiknek a kereskedelmi ügyletekben kellő

jártasságuk van s akik a laikus bírakkal való együttműködést megszokták. A felhozottakon kívül az agráriusok azt is követelik, hogy a börzén kívül álló egyénekekkel kötött határidőüzletekben ráfizetést nem szabad és nem lehet kikötni.

Az albizottság továbbá büntetést kíván azokra, akik a törvény ellenére differenciális játékot üznek, emellett szükségesnek tartja annak kimondását is, hogy a külföldön, nevezetesen Magyarországon kötött efféle ügyletek Ausztriában ne tekintessenek érvényeseknek. Végül követeli a javaslat, hogy a börzén kötött ügyletek csak akkor legyenek érvényesek, ha a börzén e célból kijelölt fórumnak bejelentettek.

Ime tehát Ausztriában, ahol pedig bizonyára jobban vannak tájékozva a német börzetörvény hatásáról, a kormány maga sem ijed meg attól, hogy hasonló törvényes intézkedéseket kezdeményezzen. És ha Ausztriában létrejön a tőzsde-törvény, meddig várhat még Magyarország? Vagy azt akarjuk elérni, hogy mind az a kétes spekuláló, amelyet a Ausztriából a törvény önként ki fog üzni, a mi börzénket árasztja el és a megfelelő törvény hiányában nálunk tegye tönkre a hiszékeny elemeket? Talán annyira keleti állam még sem vagyunk, hogy Ausztria szemetének lerakódó helyét Budapest képezze. Épen azért meg vagyunk róla győződve, hogy a mi törvényhozásunk és ami kormányunk is hamarabb el fogja magát határozni, hogy a börze törvényes rendezésére a közvélemény által annyira sürgetett elhatározó lépéseket tegye. Napról-napra növekedik ennek szüksége, mert olyan jelenségeket látunk, melyek azt bizonyítják, hogy a budapesti tőzsde érdekeltjei még a legmértányosabb és legcsekélyebb javítások elől is elzárkózni igyekeznek. Hiszen élénk emlékezetünkben van még a múlt

évben tartott értekezlet az idegen buzának a szokványokból való kizárása tárgyában. Mennyi kapacitáció, mennyi zürzavar, mennyi gyanúsítás és a kérdésnek mekkora elhomályosítása és összezavarása után sikerült csak a tőzsdetanácsnak helyes javaslatát keresztülvinni. Vagy mit szólunk a tőzsdelátogatóknak legújabb csinjéről, amelyet a tőzsdetanácsnak a buza minőségi súlya szerint való bonifikációjára vonatkozó tervezete tárgyában a vasárnapi értekezleten minden méltányosság ellenére elkövettek? A tőzsdelátogatóknak valóságos palotaforradalma ez a tőzsdetanács ellen, mely a Bihar-megyei Gazdasági Egyesületnek, a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége által is helyesnek nyilvánított javaslata folytán azt a méltányos ujitást tervezi, hogy a szokványbuzánál súlyosabb, tehát jobb minőségű, jobban tisztított, értékesebb buzát kilogrammonként a szállításhoz 10—10 fillérrel bonifikáltassa s a tőzsdetagok értekezlete daczára a tőzsdetanács, a gazdasági körök és a vásárló malmok egyértelmű óhajtásának, ez ujitás elől elzárkózik, sőt azt mint a kereskedelmet bénító ujitást megbélyegezni kívánja.

Nem, így nem lehet közös akarattal a tőzsde kérdését békésen megoldani. Aki harcot akar, legyen elkészülve, hogy feyvertől fog elhullani. A tőzsdének ily rideg magatartása mellett nem szabad semmiféle tekintetet követelnie. Nekünk gazdáknak pedig, akik igazainkról meg vagyunk győződve, akik előtt eredményes külföldi példák vannak, nem szabad érdekeinkből semmit sem engedni. A békés megegyezés a tőzsde magatartása miatt ugyanis ki van zárva. Azért támaszkodva az ezirányban már többször nyilvánosan kifejezett közvéleményre, újból és nyomatékosan követeljük oly törvény alkotását, mely az ország legfontosabb piacának a tőzsdé-

TÁRCZA.

A farkas.

Írta: Bársony István.

Gazdaembert — Magyarországon — alig érdekel még egy a ragadozók közül annyira, mint a farkas.

Ez az igazi rém, amelyet joggal emlegetnek úgy, mint a gazdaemberre nézve a legkártevőbb bestiát.

A medve sokkal erősebb nála; de a medve az ő rengeteg erdősegeiből legfeljebb a szélekre jön ki; az erdei legelők tisztárait keresi, ahol a nyáját sejtí. Az erdőtől messzire jóformán sohasem merészkedik. A hegyi falvak elszórtan fekvő viskóit ha meg is közelíti, ebben ritkán vezérli rablási szándék. Különben is a nagy telet, — ami a farkast legvadabbá teszi, — visszavonultságban tölti barlangja mélyén. Aztán növényi táplálékkal állandóan él, úgy hogy ha makkja van, ha málna és szeder bőven terem, ha egy kis erdei kulturára akad: zabföldre, tengeritáblára, — azzal bőven beéri. A vérengzés vágya vegetáriánus korában lecsilapszik benne. Aminthogy a medve nem is igazi kérlelhetetlen vérengző állat. Ha arra való medvéskutyája akad a nyomára, az bátran

meghajtja. Egészen a közelébe merészkedik; megállítja, bosszantja, belecsip vagy mar a hátuljába. Medve nincs is máshol, csak a vad, félreeső hegyi erdőkben. Aránylag mindenesetre sokkal szűkebb területre van utalva nálunk, mint a farkas, amely ép úgy síksági, mint hegyi állat, s amely kőbor természeténél fogva mindenütt otthon tud lenni, ahol türehető buvóhelyet s elég táplálékot talál. Csakhogy a farkas tápláléka mindig véres. A farkas par excellence husevő. Tehát folytonos rablógylókosságra van utalva. Ez a tulajdonsága teszi az emberre, főképen a gazdára nézve *állalánosságban* károsabbá, mint a medvét, amely nálunk csupán a hegylakók, hegyipásztorok átka. A hiuzról lehet úgy beszélni, mint erőben s kártevő tulajdonságaiban a farkas komoly vetélytársáról.

Alig hiszem, hogy ez a két állat valaha párbajt vívott volna egymással, de ha vívna, bizonyosan a hiuz lenne győztes. Aczélos izmai, roppant erős éles karmai, előnyt adnának neki a farkas fölött, amelynek csupán a harapásában van a fegyvere. Jó fegyver, de a hiuz harapása se kútya. Hanem a hiuz aztán igazán csak a legvadabb, legelhagyatottabb erdei réjtekek kedvelője. Borzasztó kárt tud tenni a vadban, de nagy magánykedvelése, az ember közellététől való irtószása, megmenti tőle a nyáját némileg. Volt rá eset, hogy a hiuz a

félreeső tanyai udvarra is bemerészkedett éjjel, de az ilyesmi kivétel. Az ember lármáját, mozgását a hiuz ki nem bírja. Neki csönd kell. A farkas sem rajong a sipért, dobért; de kíváltk a kölykei vannak: egészen a majorig lopózik s a tanyától alig pár száz lépésnyire kész megdézsmálni a malaczfalkát.

A róka csak az aprómarhára veszedelmes. Gazduram *felesége* van vele megakadva. A pásztor rá sem hederít. Róla ezuttal nincs mit beszélni.

Hanem a farkas? . . . Az más.

Amint kitavasodik, amint az idő enyhébbre fordul, jóformán mindaddig megszűnik a farkas élénkebb aktualitása, amíg csak a fiadzás ideje el nem következik. A rémtörténetek, amelyek a csizmájából kievett kéményseprőről szólnak: a márcziusi hóolvadás napjaiban lassankint elhallgatnak. Nem is esik szó róluk megint, csak ha a szigorú tél megjön.

Két időszak van, amikor a farkas-garázdálkodás különösen napirendre kerül. Az egyik a nyári, a másik a téli. Amaz körülbelül júniusban éri el tetőpontját, amikor a farkaskölykeknek nagyon sok elemozsia kell. Emez mindig a tél ridegségének, szigorúságának a fokához s idejéhez van kötve.

A nyári garázdálkodás mindig csak az állatok, a nyájak veszedelme. A téli ellenben az embert is fenyegeti.

nek alakulását, működését és szervezését szilárd alapokra fekteti s megfelelő befolyást biztosít az üzlet ellenőrzése és vitelében s a tőzsdei jogszolgáltatásban nemcsak a kereskedelemnek, hanem a termelésnek s elsősorban a mezőgazdasági termelésnek, de gondoskodik egyúttal a kormányfelügyelet mikéntjéről és biztosításáról. Ezen törvényes szabályozás keretén belül követeljük a fedezetlen határidőüzlet eltörlését. Sz. Z.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutyra Ferencz.

A tüdővész átszarmazásának kérdéséről.

Koch Róbert berlini egyetemi tanárnak, a jelen év folyamán Londonban megtartott tüdővész elleni kongresszuson, a gümőkór átviteléről szóló értekezése általános és igazolt feltűnést keltett, mert a tudós tanár magyarázataival jelentékenyen megingatta az eddig szilárdul álló s már alig vita tárgyát képező azt a nézetet, hogy a különböző állatfajoknál mutatózó gümőkór lényegileg azonos. Koch nézeteinek időközben kételkedői támadtak, kik ellenészrevételeket kockáztattak és az átragadás kérdése ma még nincsen teljesen megvilágítva, de bármit hoz is a jövő s a folyton folyó vizsgálatok bármily eredményeket is fognak feltüntetni, Koch kísérletei jelentőségesebbek maradnak s egy nagy lépést jelentenek a gümőkór kérdésének mezején.

E tágas mezőn a tejjgazdaság csupán egy kis, de a kérdés által talán a legjobban érdekelt csoportot képezi, mivel lételelapjaiban van összekötte ezen kérdésnek tisztázásával s mivel továbbá lehetséges, hogy Koch tanulmányainak további várható eredményei mélyreható változásokat fognak előidézni ugy a közegészségügy, mint az állategészségügy terén. A gümőkór leküzdésére és irtására irányuló s lehet mondani valamennyi művelt államban elfogadott rendszabályok ugyanis egytől-egyig azon feltevésen alapulnak, hogy a gümőkór az állatokról az emberi szervezetre átszarmazhatik. Amennyiben tehát Kochnak ezen feltevessel ellentétes nézete, hogy t. i. az állati gümőkór az emberre veszélytelen s az emberi szervezetre át nem vihető,

valóra válik az esetben okvetlenül új és más rendszabályokat fog kelleni alkalmazni oly célból, hogy a gümőkór, mint a legáltalánosabb emberirtó járvány leküzdéséért s áldozatainak száma apasztassék.

Milanóban pl. a városi egészségügyi hivatal támaszkodva a Koch előtti nézetekre, az élelmiszerek forgalmára vonatkozó szabályzatnak újból való átdolgozása alkalmával elhatározta, hogy a gümőkór terjedésének végre megfelelő gátat emel s ez alapon a közegészségügy védelme érdekében javaslatba hozta, hogy csupán olyan tehenészetekből származó tej bocsáttassék be a városba emberi fogyasztásra, mely tehenészetek a tuberkulin-próbán kedvező eredménnyel átesetek. Természetes, hogy ezen kisért talán messzemenő rendszabály a Milánó környékén lakó tejtermelőknél a leghevesebb ellenzésre talált s ha nem is volt más hasznos javaslatnak, az okvetlenül megvolt, hogy a tervezett rendszabály által érdekeiket veszélyeztetve látó agráriusok, másrészt pedig a városi tanács között kitört a háború a gümőkór kérdésének alapos és minden oldalú megvitatására vezetett. A kényszer-beosztásnak ellenzői egyebek közt dr. Angelo Fiorentinis milánói tanárnak egy ideje vonatkozó művére*) utaltak, mely munka gümőkórnak a szarvasmarhákra, az együttlakás által, az emberi szervezetre való átszarmazásának kérdésével foglalkozik.

E munkát, megjelenése alkalmával, a lombárdiai orvosi egyesületben tárgyalatván, heves viták és kiméletlen kritika tárgyát szolgáltat, jelenleg azonban nagy jelentőségre emelkedett az által, hogy Koch teoriájának kiterjedését négy évvel megelőzőleg, a gümőkór átszarmazásának kérdésével illetőleg hasonló következtetésre jutott és Koch nézeteivel ugyanazonos alapon állott.

A munka tartalmát a következőkben óhajtjuk megismertetni:

Általánosan elfogadott nézet, hogy a gümőkórnak emberről-emberre való átvitele legkönnyebben és leggyakrabban az állandó vagy tartós együttlakás által történik. A gümőkóros beteg által lakott helyiségnek levegője nagy mennyiségű életképes bacillust tartalmaz, mely a betegnek megszáradt váladékából finom por alakjában felszál s a szoba levegőjét telíti. A felszálló porban levő s az átvitelt előidéző

*) Dr. Angelo Fiorentinis: La tubercolosi bovina studiata nel suo grado d'infezione all'uomo per mezzo della coabitazione. Milano 1896.

Az előbbi különösen a gazdaembert érdekli, az utóbbi pedig mindazokat, akik félre- eső, vad helyen fordulnak meg szigorú télen, magányosan.

Az utóbbiról esik legtöbb szó országszerte. Erről írnak a lapok rémhistóriákat. Az embernek a hajszála is az égnek állana, ha — mindent elhínné.

Értsük meg jól a dolgot.

Kétségtelen, hogy a farkas komisz bestia, amely éhségében, nagy megszorultságában, kivált többedmagával, vakmerővé válhat s veszedelmére lehet a magányos utasnak, sőt az egyes szekernek, szánkónak, illetve a belefogott egy pár gebének. Hogy embert evett már meg farkas, azt senki sem tagadja. De ha történik is eféle nagy ritkán, az még nem ok arra, hogy úgy tüntessék fel Magyarországot, mint ahol a „farkascorda” miatt (ezt írják a lapok) még mutatkozni sem lehet a szabadban.

Aki ezt hirdeti, az tájékozatlan. Az a levegőbe beszél. Az nem ismeri a farkas természetrajzát. Vagy ijesztgetésben telik kedve.

Tudni kell mindenekelőtt, hogy a farkas alapjában véve feltétlenül gyáva. Zajtól, lármától, kivált az ember hangjától nagyon fél. A farkasvadászok legtöbbje azért nem sikerül, mert a hajtók s vadászok már a felvonuláskor több zajt ütnek, semmint szabad volna s az éber farkas előre kionsz arról a területől,

amelyet aztán meghajtanak. Amikor pedig a hajtás történik, a hajtók (talán esztelen félelemből is) oly pokoli üvöltéssel mennek végig az erdőn, hogy még a harmadik völgyből is kimenekül az esetleg ott rejtőző farkas és így már el van rontva a következő hajtás mielőtt megkezdették volna.

Az ily félenk állat *semmi szín alatt, soha* ott meg nem marad, pláne támadást nem intéz (ha csak menekülhet), ahol lövődöznek.

Pedig a lapok olyanokat is irtak, hogy vadászokat (lövődöző vadászokat!) támadtak meg a farkasok ezen a télen.

Mindez esztelen rémítés.

Először is: „farkascorda” (falkák) nálunk Magyarországon *nincsenek*. Ha egy pár farkas (akár öt-hat is) kivételesen összeverődik, és még nem „csorda”. Oroszországban igenis van farkas-falka, amelyik megérdemli ezt a nevet, de nálunk rég elmúlt már az az idő, amikor a farkas uton-utfélen bajt okozhatott.

A napokban olvastam Tanos Pálnak (rég szavahihető vadászíró) egy érdekes cikkét valami régesrég történet farkasvadászatáról. Abban az időben, amikor ő maga is erdész volt és sok farkasról lehetett beszélni: egy télen állandóan garázdálkodott a revirjében öt farkas. Roppant kárt tettek szarvasban, őzben. Tanos rájok lesett másodmagával a szarvaszetetőnél. Az öt farkas lefogott egy szarvasi. A két vadász

csirák a lélegző szervekbe kerülnek s előidezik a fertőzést.

Ha ragaszkodunk azon nézethez s elfogadjuk való gyanánt, hogy a különböző állatfajoknál mutatózó gümőkór lényegileg ugyanaz, akkor az átszarmazásnak, illetve a fertőzésnek oly esetekben is okvetlenül be kellene következni, midőn az ember szarvasmarhával állandóan együtt lakik. Mennyiben igaz ez a felette világos és egyszerű következtetés, illetve, hogy mennyire alapos a következtetésnek kiindulási pontját képező feltevés, arról legkönnyebben és legegyszerűbben a lombárdiai síkság viszonyainak vizsgálata közben győződhetni meg. E nagy síkság ugyanis a világnak állatállományban leggazdagabb vidéke gyanánt tekinthető ezenkívül ott oly sajátságos helyi viszonyok az általánosan uralkodók, melyek a tanulmányozást felette megkönnyítik.

Lombárdiában ugyanis ösödök óta vált szokássá, hogy a föld népének túlnyomóan nagy része, a meglehetősen zord téli hónapokat a meleg tehenistállóban tölti, megtakarítva ez által rendes lakásuknak futási költségeit. Ezenkívül ezer és ezer ember foglalkozik itt az egész éven át tisztán és kizárólag a tehenek ápolásával és őrzésével s felette nagy még ezenfelül az oly egyének száma, kik kora ifjúságuktól ugyszólván a gyermekkortól kezdve, egész életüket a tehenistállóban töltik. Ezek az emberek éjjel-nappal s az év minden szakában a tehenek közt élnek, azokkal a legközvetlenebb érintkezésben vannak s mivel általánosan az istállóban való etetés a szokásos s így a tehenek az istállót csaknem sohasem hagyják el, el lehet képzelni, hogy a gondozásukat teljesítő személyzet szintén mindig és örökké az istállóra van kárhoztatva. Könnyű belátni, hogy ily viszonyok között, egyetlenegy gümőkóros tehen nemcsak hogy az egész állománynak veszélyeztetője, de éppen olyan könnyen képes fertőzni az összes ápoló személyzetet, mint az istállóban telelő többi egyént is.

A teheneket illetőleg, a gümőkór átszarmazása törvény gyanánt tekinthető s e tekintetben nem csak hogy kétség nem merülhet fel, de az átszarmazás valóságosan szembe-ötölő, mit világosan bizonyít azon körülmény, hogy az állománynak egy jelentékeny hányada mint előhaladott gümőkóros állapotban levő, évenként kiselejtezendő s továbbá pedig azon másik, szintén igen kedvezőtlen jelenség, hogy az istállóban rendszeren nagy számban vannak az olyan állatok, melyek a gümőkóros állapot

odaduplázott. Két faskas helyben maradt; a többi világgá ment. Hiröket sem hallották többet. Még csak azon a vidéken sem maradtak meg.

Ez a farkas igaz pszichológija!

Ijeszd meg alaposan s máris megszabadultál tőle. Igaz, hogy más valakinek a rovására, akit aztán a továbbálló farkas szerencsételt.

Farkascsoportosulás van néha. De legtöbbször csak a párzás idején, januáriusban, február elején, amikor tehát valósággal legheidegebb is az esztendő. Ilyenkor egy szukat néha hét-nyolcz kan is környez. Szuka — szerencsére — sokkal kevesebb van tudniillik. Már a fiadzaskor kétszerannyi mindig a kan kölyök, mint a szuka.

Ma napság már sokkal kevesebb az olyan terület az országban, ahol a farkas állandóan otthon lehet, mint csak másfél vagy két évtizeddel ezelőtt is. A lapok, a nagy nádasok, mind otthonai voltak a farkasnak. A lápi farkas volt az igazi csikas. Ma eltűntek már a nagy nádasok, a nádrengetegek. Az erdők is sok helyt megirtultak, benépesedtek, kultura alatt vannak. A magányt kedvelő vad pusztul, visszaszorul, akár hasznos, akár kárttevő. A farkas is egyre fogy, ami bizonyára örvendetes. Nagy teleken persze több jelt ad magáról, mert a koplalás kényszeríti, hogy az ember közelébe jöjjön, ahol esetleg könnyebben akad zsákmánya. Bizony megesik, hogy kiássa az öl

kezdődő vagy fejlettebb állapotának bélyegét viselik.

Hogy pedig az előhaladott gümökóros állapotban levő teheneknek életképes és fertőzőképes bacillusokat tartalmazó váladékának veszélyességéről szóló nézet nem mese, ezt dr. Fiorentin kísérletekkel ismételtén bebizonyította oly módon, hogy a gümökórt a kóros váladékkal más állatokra pld. tengeri nyulakra átszármasztatta. Ismeretes dolog továbbá, hogy a gümökóros állapot utolsó stádiumában levő teheneknek orrváladéka nagymennyiségű ily életképes s az átszármasztásra alkalmas csirát tartalmaz, minek következtében ezen fertőző csirákat mindenhol megtaláljuk, hová csak ezen váladék, a tehennek köhögése, tüszentése közben vagy valamely más módon elhelyezkedik. Az istállóinak falai, a jászol, a takarmány, az alom a tisztító szerszámok, itató vedrek, szóval minden, mi a beteg állattal érintkezésbe, vagy annak közelébe jön, ilyen életképes bacillusokkal lesz bevetve úgy, hogy az istálló felszálló pora és levegője a legnagyobb mértékben kell hogy veszélyes legyen. Ily körülmények között egyáltalában nem csoda, hogy az állománynak 40—60%-a gümökóros és hogy vannak ismeretes esetek, midőn ezen arány még emelkedik.

Az istállóknak s abban való tartózkodásnak veszélyes volta tehát bebizonyítottnak tekinthető s ezzel szemben az ápolásra hivatott és napjaikat ezen helyiségben leelő személyzet a lehető legjobban érzi magát és szó sincs róla, hogy gümökóros egyedeket felmutatna; ellenkezőleg a lehető legegészségesebb népség épen a tehenek körül foglalatokodó munkásnép.*)

Ezek az emberek mint már mondván volt, csaknem megszakítás nélkül a tehenekkel élnek s a téli hónapok alatt az éjszakákat is az istállóban töltik s belelékzik az istállónak egészségtelen levegőjét. Foglalkozási módjuk hozza magával a tehenekkel való szakadatlan és közvetlen érintkezést. Fejés közben órákat töltenek naponként, fejlet a tehen gyomrára támasztva s belelegezve az alomról és a földről felszálló port. A teheneket nap-nap után drótkéfével takarítják s ezen munka, meg a tehenek más-

*) Bollinger szerint Németország több vidékén az emberek és állatok gümökórosjának elterjedésében párhuzamosság konstátálható. Hasonló összefüggés észlelhető Nocard szerint Franciaország Bance-vidékén, hol a parasztiok télen át a tehenistállóban laknak.

Rv.

irányu ápolása közben szívják be azon finom port, mely a legutóbbi 24 óra alatt a beteg váladékával szabaddá lett és az állat bőrére száradt anyagból vakarás közben képződik és eltávolítottatik. Ha most mindezekon kívül még tekintetbe vesszük azt az átható, fojtó port, mely az istállónak seprése, az alomnak váltása közben az istállót betölti, nem maradhat fenn többé kétségünk e tekintetben, hogy ezek az emberek a legnagyobb mértékben vannak kitéve azon veszélynek, hogy a tehenekben levő gümökóros reájuk átszármaszik.

A tapasztalat azonban szerencsére mást bizonyít. Ezek az emberek egyáltalán nincsenek veszélyben. A gümökóros esetek úgy az ápoló személyzet, mint a téli hónapokat az istállóban töltő munkásnép körében ismeretlenek s a lehető leginkább, mondhatni csaknem teljesen kizárt jelenségek. E tapasztalatokat dr. Fiorentini a legalaposabb és ismételt vizsgálata alapján szerezte s saját tapasztalatával meg nem elégedve, bevonta a kérdésnek megvilágítására a Lombardiában alkalmazott hatóságos orvosok véleményét is a következő kérdéseket intézve a közegészségügy öreikhez:

1. Alá van-e vetve a tehenistállóknak foglalatokodó ápoló személyzet a gümökórosnak, gyakoriak, ritkák, vagy nagyon ritkák-e a gümökóros esetek ezen személyzetnél?

2. A lakosság többi részénél fordul-e elő gümökóros, ezen betegség ritka-e, vagy gyakori eset?

A hatóságos orvosok által beszolgáltatott anyag gazdag statisztikai kimutatást képez, a legfeltűnőbbben egybehangzó adatokat tartalmazza. Vizsgálat tárgyát olyan vidék képezte, mely vidéken ezernél nagyobb számban találni tehenészetet s e tehenészeteknek legnagyobb részében uralkodik a szokás, hogy a lakosság jelentékeny része a telet az istállóknak tölti. A gümökóros tehenek aránya a még egészségeseknek jelzett állományval szemben sohasem kisebb 40—60%-nál s daczára mindezeknek, a beszolgáltatott adatok alapján azt találjuk, hogy az a néhány gümökóros eset, mely a kimutatásokban szerepel, azon néposztályból kerül ki, mely néposztály a tehenészetekről alig, hogy tudomással bír, de soha szarvasmarhákkal érintkezésbe nem jut: ilyenek kereskedők, kézművesek és a vagyonosabb osztály. Az istálló lakó emberek köréből egyetlen gümökóros eset sincsen kimutatva.

A beszolgáltatott adatokból a jelzett tapasztalaton kívül megtudhatni még azt is, hogy

a teheneket ápoló személyzetnél észlelt leggyakoribb betegség, mint hivatásos betegség a légzőszervek hurutja (gégefőgyulladás, gégehurut, tüdőgyulladás). Az ilyen hurutok, miként ismeretes, megkönnyíteni szokták a gümökóros fertőzésnek lehetőségét s így az ápoló személyzet már ezen egyetlen körülménynél fogva is a legnagyobb mértékben van kitéve a gümökóros átszármasztásának s ezzel együtt a fertőzés veszélyének. Daczára mindezeknek, a gümökóros esetek náluk felette ritkák és teljesen kivételesek.

Mindezen észleletek alapján dr. Fiorentini, mint végkövetkeztetést állítja fel, bizva ezen következtetésnek igazságában, az alábbi két tételt:

1. A gümökóros tehenekkel való állandó együtt lakás az emberi szervezetre veszélytelen.

2. A szarvasmarháknál, másrészt pedig az emberiségnél mutatkozó két különböző s egymástól lényegileg eltérő bántalom.

Mint láthatni, e tételek teljesen a Koch nézeteivel egyeznek s mint önálló és külön vizsgálatok eredményei, okvetlenül alkalmasak arra, hogy a Koch által levont végkövetkeztetéseknek helyességét támogassák.

Dr. Göger László.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Mezey Gyula.

A szőlő magába szívhatja a rossz szagot.

Ismeretes, hogy a bor nagy hajlammal bír arra, hogy környezetéből idegen izt és szagot szivjon fel.

A különféle iz- és szaganyagok a borba vagy a rossz hordóból vagy a pince romlott levegőjéből kerülnek.

Igy a penészizü bor nagyon közönséges jelenség. Ha mi a bort nem tiszta hordóban tartjuk, hanem olyanban, a melyben penészgombák tanyáznak, úgy azt a dohos szagot, amelyet a penészgombák fejlesztenek, először is a donga szivja magába, ebből pedig a hordóban lévő bor. Ugyancsak penészizüvé, sokszor egészen ihatatlanná válik a jól kitisztított hordóban is a bor akkor, ha a pince falai vannak penészgombákkal belepve.

Hogy a bor képes idegen iz- és szaganyagokat magába szivni, az, a ki már kóstolt

paticsfalát, a juhok olját s garázdálkodik. De amíg állatszámánya lehet, addig az emberre magára ugyan nem felelmes.

A gazdaember télen át zárva tartja a jószágot s ilyenkor a farkas nem is juthat egykönnyen hozzá, hogy gazdasági kárt tegyen. Máskép van ez abban az időben, amikor a farkas a kölykeit neveli. Ilyenkor a gazdasági állat mind kint jár; legel a nyáj s a farkas, amely fölöttébb telhetetlen, folyvást veszedelme lehet a gazdának. Ritkán rakouczátlankodik ott, ahol állandó tanyája van. Messzire eimegy a fészketől rabolni, gyilkolni. Állati értelme is megmondja neki, hogy így kevésbé vonja magára, illetve házatájékára a figyelmet.

A kölykek borzasztó falánkok s ilyenkor az anyafarkas alig győzi őket jól tartani. Később, ha már a kis farkas is kezd önálló lenni s vadászgat, bogarászgat: a vén szuka alább hagy mohó vérengzésével. A fiatalok már kezdenek magokon segíteni, egerésznek, bokrásznak. De amíg ehhez nem értenek, addig csak az anyjuk terített asztalára utalvák. Ennek pedig a gazdaember, az állattenyésztő adja meg az árát.

Ez az idő május közepétől egészen július közepéig, sőt végéig terjedhet. Ilyenkor tesz legtöbb kárt a nyájokban a családost bestia. Ahova rákap a zsákmányra, oda vissza szeret járni.

Ilyenkor vadászni rá nehéz. A les kevesebet ér és sok türelmet kíván. Így is csak ott érdemes vele próbálkozni, ahol a farkas levágtott valamí jószágot s egyrészt meghagyta, esetleg el nem hurcolta. Akkor várhatjuk, hogy oda visszatér. De ha új zsákmányt könnyen szerez: a várás hiába.

A hajtóvadászat, ha még oly jól rendezik is, csak akkor sikeres, ha tudjuk, hol van az erdőszegben a farkas fészke. Állandó családi tanyája, ahol a még nem önálló kölykekkel lakik. Ezt megtudni csak praktikus, ügyes eljárással lehet. Hogyan? Arról külön cikkben adok majd felvilágosítást. Cikkem már is hosszúra nyulik.

Legtöbbbet ér aránylag a mérgezés, a satrichninezés.

De ez inkább téli, mint nyári módszer. Télen az éhes vad sokkal kevésbé vigyázó, mint amikor nem szorul annyira a talált koldusfalatokra.

Egy szatmármegyei gazdaember elég eredeti módot próbáltat. Komolyan venni alig lehet, de mint kuriózumot feljegyzem. Beteg bányát, vagy malacot köt ki a farkaslatogatta tájékon s a csalogató állat nyakára, a torka tájára, vékony tülbe kötött mérgezett májdarabot köt, amit heringlével tesz illatosabbá. Azt állítja, hogy a farkas a kikötött állatot biztosan megtámadja s vérengző dühében annak

a torkát keresvén, nem állhat ellen a „jószagu” csábító falatnak.

Am akinek van beteg malacza erre a célra, próbálja meg.

Ami azt illeti, hogy hozzánk Oroszországból tömegesen látogatnának el farkasok, ez legalább is kételkedésre jogosít. Hogy melyik az orosz farkas: azt tudni s bebizonyítani nem lehet. A feltevés onnan származhatik s azon épül, hogy egyszerre csak farkasok jelentkeznek ott is, ahol már régen nem láttak „toportyánferget”. De ezek a kószáló farkasok minden valószínűség szerint a mi magyar farkasaink. Ha a tél enyhe, akkor a farkas inkább megmarad rejtett, vad hazájában. Ha erős a tél, akkor inkább mutatkozik. Ez nem igazi szaporodás, csak látszat. Hogy a kóborló természetű farkas átjön a lengyel meg az oláh határon magyar földre is: ez bizonyos. De a magyar farkas is átmegy amoda. Ők a határt nem igen respektálják. S ha már betéved is az idegen farkas néhány mértföldnyire mihozzánk: az csak nem valószínű, hogy végigkutyagolja egész Erdélyt, vagy az északi Kárpátokat s lekerüljön még az Alföld széléig is. Ami farkas itt jelentkezik, az bizony mind csak magyar farkas.

Futja ám a magyarból, ha nem is úgy, mint régen. Hisz Magyarországon évenként körülbelül kétszázötven farkast ejtenek el átlagban. Ez bizony elég sok. De ha az egész ország

penészes bort, nem találja valami különös, új állításnak. Azt azonban már meglepőnek fogja tartani a legtöbb szőlősgazda is, hogy nemcsak a bor, hanem maga az érő, még a tőkén lógó szőlő is felvehet idegen ízt és szagot, daczára annak, hogy a szőlő bogyóit meglehetősen vastag héj s a héjon kifejtett viaszréteg is elzárja a külső levegőtől.

Pedig többször nyílt már alkalom ezen utóbb említett jelenség megfigyelésére, ezekről ír dr. C. Wahl egy svájci folyóiratban, onnét közöljük mi is ismertetésünket.*)

Hogyan lehetséges az, hogy az ép szőlő-bogyó héján át a szőlő belsejébe bejussanak a rossz ízt vagy rossz szagot adó anyagok?

Ha a bogyó héját mikroszkóppal vizsgáljuk, akkor megtaláljuk a feleletet erre a kérdésre. Ugyanis a görcső azt mutatja, hogy a szőlőszem héja át van sok helyen lyukasztva.

Ezek a lyukak természetes nyílások. Mind-egyik lyuk egy-egy picziny ablaka a bogyónak, a melyen át a bogyó magába veszi a friss levegőt és viszont kiüríti az elhasználtat.

Nos, ha a levegő kint valami rossz vagy kellemetlen szaggal van telve, ugy ez a rossz szag bejut a kis ablakokon a bogyóba.

Igy R. Göthe, a geisenheimi szőlőszeti tanintézet igazgatója, már néhány év előtt tapasztalta, hogy az olyan szőlőfürtök, amelyek tőkéi mellett kreozot-tal kezelt karók voltak beverve, nagyon feivették a kreozot ízet; ez az íz a kiejedt boron is feltűnően érezhető volt, és a sok kísérletezés daczára sem sikerült azt évek mulva sem eltávolítani a borból.

Egy francia szakiró, Pacottet néhány hasonló észleletet mond el. Ő is azt tapasztalta, hogy az olyan szőlőkben, a hol kreozot-tal kenték be a karókat, a szüretelt borokon érezhető volt a kreozott kellemetlen íze. Továbbá felemlíti, hogy egy a szőlők közelében levő gyár, mely vasuti talpfák tartóssá tételével foglalkozott, nagyon károsá vált a környékbeli szőlőkre. A gyár helyiségeiből intenzív kreozotszag áramlott ki, mit a szomszédos szőlők termése magába szívott ugy, hogy a gyümölcs és a belőle szürt bor egyaránt a kreozot kellemetlen ízével bírt.

Máshol, közvetlenül egy szőlő mellett komposztot készítettek. A komposztrakásra rá-

*) Lásd a „Schweizerische Zeitschrift für Obst- und Weinbau“ I. é. 17-ik számát.

hordtak mindenféle vágóhídi hulladékot, amelyek felbomolva erős, rothadt husszagot árasztottak; ezt a csunya szagot magába szívtá a szőlőfürt is.

Érdekes egy további megfigyelés is.

Két kis tengeri szigeten, amelynek népe szőlőművelést űz, a viharok sokszor nagymennyiségű tengeri moszatot vetnek a partokra, melyek rothadásnak indulva, a lakosok előtt nagyon ismert, kellemetlen, átható szagot szoktak árasztani. Daczára annak, hogy a szőlők a partoktól száz meg száz méternyire esnek, a szőlőbogyók felveszik a rossz szagot, mi a must kiejtésével sem tűnik el.

Var département azon részén, mely a Földközi tenger mellett terül el, a hegységek sokszor benyulnak egészen a tengerbe s ezzel számos öbölképződésnek vetették meg alapját. A kis öblöktől a hegyek felé termékeny, jó földet húzódnak, amelyek lejtőin nagyon sok szőlő van ültetve. A lejtők egyes, mivelés alá nem vett részein gyönyörű természetes szőnyeg alakult, mely erős illattal tölti el a tájéket.

Az ilyen helyek illatos virányát már több alkalommal lekaszálták s a lekaszált növényekkel almozták. Az alom mint trágya nem egyszer rákerült egyik-másik szőlőre. A szőlőkben azután az a meglepetés érte a gazdákat, hogy az ilyen, még teljesen el nem rothadt trágya terpentinszagot árasztott, minek az lett a következménye, hogy ugy a szőlő, mint a bor terpentinizúvé lett.

E példák bizonyítást tesznek a mellett, hogy a szőlő, különösen olyankor, amikor érésben van, könnyen szed magába idegen szagot s ezzel veszít értékéből. Ez annyira megy, hogy Pacottet nagyon meggondolandónak találja azt is, hogy szőlővidékeken, a szőlők közelében fenyőerdőket, melyek terpentinszagot árasztanak, létesítsenek.

Jó mindenesetre, ha a szőlősgazda nem használ kreozottal kezelt karókat, vagy ha használja is, csak ugy, ha a karók a befesés után már hosszabb ideig rakásban feküdtek, távol a szőlőtől. Ganéjdombot vagy pöczegödrot ne csináljunk a szőlőben, vagy ha ez elkerülhető nem lenne, ugy gondoskodjunk azok folytonos szagtalanításáról.

M. Gy.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

Védekezzünk a hesszeni légy ellen.

(d) A mult év novemberében a buzavetéseket szemlélve észrevettem, hogy az egyik táblában egyes beteg szálak vannak. A betegség okát kutatva tapasztaltam, hogy az ilyen beteg szálak legalsó levélbüttykénél apró 3—4 mm. hosszú barnás bábokhoz hasonló valamik vannak; jobban szemügyre véve ezen valamiket, felismertem, hogy az nem más, mint a hesszeni légynek *Cecidomyia destructor* al-bábjai.

Mivel azonban csak gyéren, itt-ott lehetett találni és a szomszédoktól nem hallottam róla semmit, nem nagy fontosságot tulajdonítottam az egésznek; tavasszal egészen meg is feledkeztem róla. Aratás felé, midőn már a kalászkok látszóttak, feltűnt, hogy nagyon sok szár le van dölve, melyek mind igen gyengén fejlődtek, a legtöbb alig hozott kalászt, a melyik hozott is, csak ocsu volt benne. Ezen ledölt szálakat vizsgálva, mindegyiknek alsó büttykénél ott találtam a hesszeni légy bájbjának üres hüvelyét, tehát világos, hogy a kártételt a hesszeni légy okozta.

Most már minden lehetőt megtettünk az ellene való védekezésre és mégis megdöbbenve tapasztaltam, hogy az idei első vetések — melyek még október hó 1-ső napjai előtt kikelttek, mind fertőzve vannak a hesszeni légy petéivel, de nem csak nálunk, hanem a szomszéd határokon is, a miből azt következtetem, hogy a hesszeni légy már a mult évi vetésekben is megvált, habár kismértékben is és az idei hosszantartó meleg őszi napok e-edményezték azt, hogy ily nagymértékben fellépett.

Éppen azért, mivel most már vetéseink inkább vannak veszélyeztetve, kötelességemnek tartom gazdáink figyelmét felhívni arra, hogy igyekezzünk tőlünk telhetőleg ellene védekezni.

Igaz agyan, hogy az ellene való védekezési módszerekről eleget írtak már szakembereink, de talán még sem lesz felesleges azokat röviden ismételn.

Ott, ahol a hesszeni légy mutatkozik, a kikelt buzavetést — ezt azért morder, mert én csakis buzavetésen, árpán, zabon vagy

erdőségeire osztjuk fel, akkor mindjárt nem olyan rémitő sok. Medvét is lőnek nálunk évente legalább százötvenet, pedig medvecsordakról igazán senki sem tud.

A farkas veszedelmesebb a kutyára, mint a medve. A medve, ha odasuhint a talpával, igaz hogy bajt csinál. De a kutyától inkább menekül, semhogy megtámadná. A farkas ellenben akárhányszor vesztét okozza a jó vadászkopónak. Amerre a kutya hajt (őzet vagy más vadat), a farkas arra lopózik s elfogja, megöli a kutyát. Sok kitűnő kopó veszett már így el.

A ragadozóknak ne legyen pardon. Pusztítsuk folyvást valamennyit. Köztük a farkas volt az nálunk sok ideig, amely a gazdának igazi réme volt. Ma már nagyon javult a helyzet. Farkas napról-napra kevesebb van, Következétesen irtással néhány évtized alatt elérhetjük, hogy csak mutatónak akad belőle. Franciaország már elérte ezt. Ott már nincsen farkas.

Gazda szempontból különösen kell erre törekednünk. Törekvésünk annál sikeresebb lehet, mert — amint fentebb említettem, — a farkas gyáva, nincs mit félni tőle. — a farkas sebzik, félelmes. A vadászaton megsebzett farkas ellenben schasem az. Természetes, hogy megcirógatni nem lehetne, mert ha gyáva is, azért goromba fráter.

A medve által megölt, megcsufolt, nyomorekká tett emberekről alig esik szó. Pedig

a medve legalább is ötször annyi emberben tesz kárt évenként, mint a farkas. Hány hegyi pásztor, hány oláh és tót hajtó beszélhetne erről.

Ha egy üres csizmát találnak valahol odakiat, kész a rémités, hogy a gazdáját megette a farkas. De azt még senki sem írta össze, hogy hány leskalpozott, összemart, bénává roncsolt ember emlegeti élete végéig a medvével való találkozását.

A farkasnak egy jó göbecs-lövés, mondjuk nullás söréttel (a szatyma divatját multa), unos-untig elég. A medvét golyóval is ugyan-csak jól tessék találni, hogy bajt ne csináljon.

Igaz, hogy a medve, ha nem ingerlik, a legritkább esetben támadja meg az embert, holott az éhségtől gyötört farkas ezt is megeselekszi. De sokkal ritkábban, mint híresztelik.

Olvastam valamelyik vidéki lap vezércikkében, hogy a rossz vadásztörvénynek s annak tudja be a cikkiró a farkasok elszaporodását (!) hogy nem tarthat puskát mindenki. „El kell törülni a vadászati adót s a fegyveradót!” Ezt kívánja az idézett lap.

A vadásztörvénynek sok hibája van ugyan, de az a hibája nincs, hogy a ragadozók irtására a kellő módot meg nem adná. Mindenki, aki vadászember, akiben csak egy csepp vadász-vér van, boldogan siet farkasvadászatra, ha erre módja van. De nem igen van módja, mert

nem igen van farkas. Ott legalább nincs, ahol kényelmes hajtásokat lehetne rendezni rá. Ahol pedig a járhatatlan vadonban kószál: három falu népe sem elég sok helyütt, hogy jól bekerítsen egy alkalmas területet s a vadászvonal elé kergesse a farkast, amely szert visszatorni, oldalt kisurranni a hajtásból. Azok az idők végképen elmúltak, amikor Buda Ádám Erdélyben olyan farkashajtásban vett részt, a melyben tizenhat farkas volt. Ezt is csak egyszer érte meg életében. S aztán nem is találtak több farkast aznap. (Ügylátszik országgyűlésök volt ott véletlenül.)

Egyes ember farkasra, a siker komoly kilátásával nem vadászhat. Legfeljebb leshet rá. A farkasvadászat sikerének első feltétele a kitűnő rendezés és a tapasztalt puskássereg. De ezt hivatalos hajtóvadászaton, ahol mindenféle koczapuskás összekerül, még elképzelni is nehéz.

Minderről máskor részletesen írok.

Most azzal zárom be cikkemet, hogy azok a „szabad vadászok”, akikről ama bizonyos vidéki lap álmodik (vadászati és fegyveradó nélkül), meglőnek ugyan talán a szarvast, az őzet s talán a bokorban rejtőző vadászpajtást: de farkas után ugyan aligha járnának, a ragadozót aligha irtanák. — Mert közülök legalább is kilenczven perczentnek — peccsenye kellene, nem vadászdiacsőség.

rozson legszorgalmasabb keresésem daczára sem találtam, melynek egyszerű magyarázata az, hogy buzát is eleget talált — figyelemmel kísérve azt látjuk, hogy az egyes szálak alsó levelének felszínén, ritkábban annak alsó felületén is közel a leendő szárhoz, egy, néha több apró fehér színű 1 mm. hosszú vékony petét találunk, ez a hesszeni légy petéje. Ebből kedvező idő mellett néhány nap múlva kikél az álcza, mely a levélen lefelé vándorolva eljut egészen a bütökig, ahol a szárhoz tapadva szívja annak nedvét, így tápanyagát elvonva lassan, de biztosan tönkre teszi az egész növényt.

Ezen álcza a bábburkában a földben a levél hónalja által is takarva, akármilyen száraz hideg telet is könnyen kibír, tavasszal bebábozza magát s kedvező időjárás mellett áprilisban kikél mint légy, amely rajzik, párosodik és tovább rakja petéit, természetesen mindig új és egészséges buzaszálra.

Ilyenformán tehát leginkább a tavaszi generáció okozza a legnagyobb kárt.

Lássuk most már, miképen lehetne ellene védekezni.

Ha a hesszeni légy már megtámadta a vetést, az ellen legfeljebb csak az egész vetésnek mély alászántásával lehet védekezni. De vajjon melyik gazda hajlandó azt megtenni, hogy egész vetését alászántsa? Pedig nincs más mód, különösen ha a vetést oly nagy mértékben lepi el a hesszeni légy, hogy annak kártétele már őszzel szembeötlővé lesz, legjobb, ha az egészet kiszántja, mert még más

nyira buzát vetünk, amely korán kikeleve arra szolgál, hogy a rajzásban lévő legyeket mintegy odacsalja, amelyek azután petéiket reája tojják. Az ilyen csalogató vetéseket természetesen az őszi vetés megkezdése előtt szintén mélyen le kell szántani.

Késői vetés. Mivel a légy rajzása aug. végén és szeptemberben tart, lehet alkalmazni a késői vetést is, mely különösen a kiscgazdák részére — a kik 2—3 nap elvégzik vetésüket — egyike a legjobb módszereknek; nagyobb uradalmakban azonban, hol aránylag sok a vetés, nem igen lehet keresztülvinni, mert ezáltal a vetés vége nagyon későre esnék, úgy az nem tudna kellően megbokrosodni, vagy ha a tél korábban beköszönt, esetleg ki sem kelhetne.*)

Tarlóégetés. Abból áll, hogy ezen célra már aratás alkalmával nagyobb tarlót hagynak és a takarodás után elégetik, miáltal a benne levő rovarbábok is elpusztulnak. Ez azonban csak ott vihető keresztül, a hol sok és hosszú szalma terem. Ott azonban, hol nagy az alomszükséglet, mellőzendő. Nem tartom jónak azért sem, mert a rovarbáb a földben az alsó bütöknél van, a meleg pedig lefelé nem, csakis felfelé terjed, így csak akkor érünk vele célra, ha valamely más, erősebb tüzet adó anyaggal tüzelünk.

Ezek volnának röviden azon védekezési módszerek, melyeknek alkalmazása segítségével a hesszeni légytől megszabadulnak.

Nem elég azonban az, hogy ezen mód-

teheti, a mi pedig nagy mértékben elősegíti az illető vidékek gabonatermesztő népének nyomorát s vándorbotot ad kezébe.

Sokan talán kételkedni fognak s sajnálkozva mosolyognak ezen állításom felett, de én egy évi tapasztalásom után mondom, s ha nem lesz igazam, annak én fogok örülni legjobban.

Hegyi István.

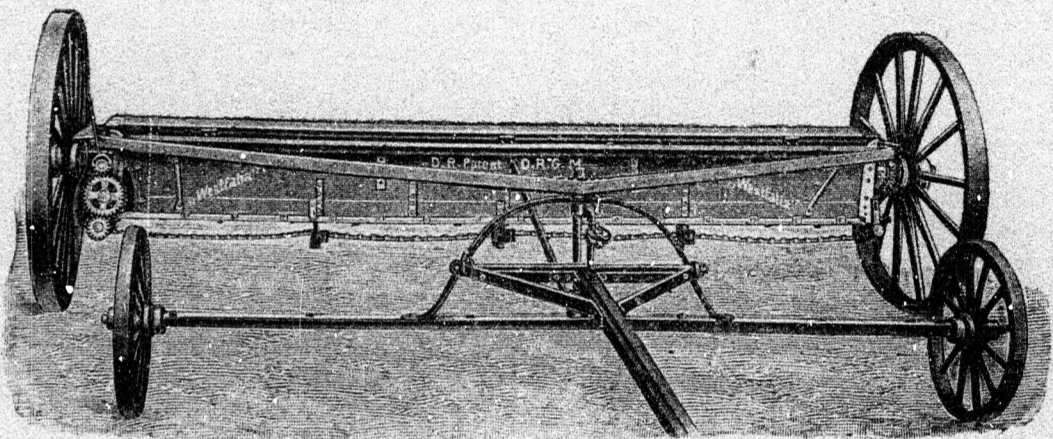
GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: ifj. Sporzon Pál.

Uj műtrágyaszóró-gépek.

A műtrágyaszóró-gépek csoportjában ismét két újabb szerkezet készült. Ezek a „Westphalia” és a „Trautonia” műtrágyaszórók, melyeket Kuzmann és Társa tiefeldi mezőgazdasági gépgyárosok készítettek s melyek a német mezőgazdasági egyesület 1900. évében megtartott műtrágyaszórógép-versenyén az első díjat nyerték el. Ezen gépek gyártását Sack Rudolf gépgyára (képviselője nálunk Propper Samu Budapesten) vette át.

A 260. számú ábrán látható a „Westphalia” trágyaszóró-gép, mely nagyjában hasonlít vető-

20. ábra. A „Westphalia” műtrágyaszóró-gép.

termeszthet benne, de buzát semmiesetre sem arat.

Egyéb védekezési módszereinket tehát csak vetés előtt alkalmazhatjuk, melyek a következők:

Tarlószántás. Az olyan vetések tarlóját, melyekben a hesszeni légy már a tenyészedő alatt megvolt, aratás után azonnal, még pedig — eltekintve a tarlóbuktatás szabályaitól — minél mélyebben le kell szántani, miáltal a tarlóban maradt bábok vastag földréteget kapva, a belőlük kikélő legyek ki nem jöhetnek, illetőleg elpusztulnak.

Tarlóbuktatás. A hesszeni légytől nem fertőzött vetések tarlóinak aratás után való lebuktatása által a hulladékmagvak hamarosan kikélnék, tehát aug. hó végén, szeptember első felében már kizöldülnek; a kizöldült tarlót a légy nagy előszeretettel keresi fel annyira, hogy ilyen tarlóbuktatás után kelt növény szálaiban nem ritkán 30—50 alábót is találtam. Ilyen vetésekben lévő álcza, ha kedvező hosszú ősz van, még őszzel bebábozódik, kikél, rajzik és petéivel megfertőzi az új vetést. Épen ezért, ha az álczák már kifejlődtek, de mindenestre az őszi vetés megkezdése előtt mélyen le kell szántani, hogy a benne levő álczák elpusztuljanak.

Csalogató vetések. Ahol az előbb körülírt tarlóbuktatást a leendő vetés körül nem alkalmazhatjuk, alkalmazzuk a csalogató vetéseket. Ez abból áll, hogy augusztus közepén az őszzel elvetendő táblák szélein körös-körül és közepén is egy-egy sáv-

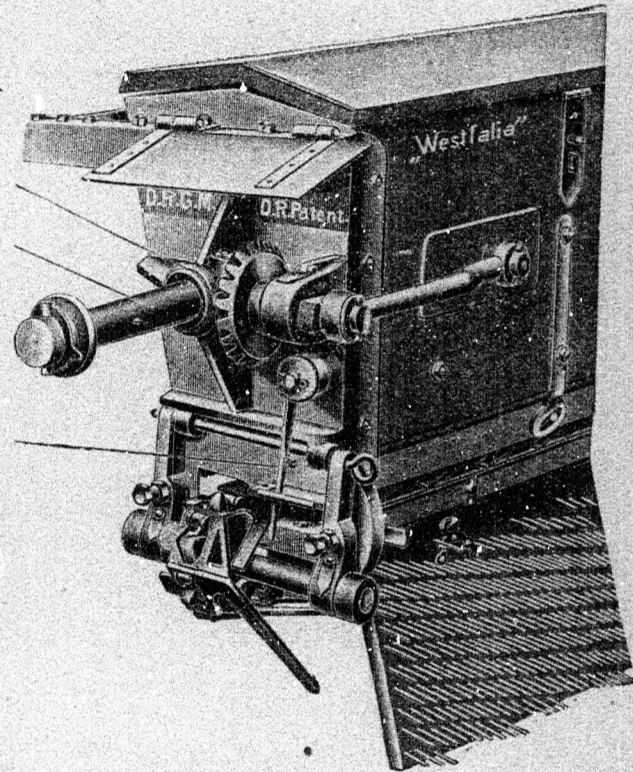
szereket egyesek alkalmazzák, mert a hesszeni légy repül — így hiába védekezem én ellene, ha szomszédom nem tesz semmit, azért az én vetésemet is csak úgy tönkre teheti, mint azét.

Sajnálatos körülmény az, hogy a magyar gazda — tisztelet a kivételnek — de különösen a kiscgazda nem igen törődik az ilyesmivel, nem különösen addig, míg nem éri a kár; csak ha a kár már megvan, akkor sópánkodik.

Éppen ebből kifolyólag olyan szabályrendeleteket kellene hozni, hogy ott, a hol a hesszeni légy mutatkozik, a védekezés szigorúan végre is hajtassék; a megyei és egyéb gazdasági egyesületeknek pedig oda kellene hatniok, hogy ilyen veszedelmekre a kiscgazdákat figyelmeztessék s népies előadások által az ellene való védekezésekre is kitanítsák, a mire most, mikor a tél beköszönt, legjobb alkalom kínálkozik. Minden esetre az uradalmaknak kötelességük az, hogy a parasztnép előtt jó példával járjanak elől, mert a magyar parasztnak megvan az a természetes esze, hogy a mit az uradalmakban jónak lát, ő is utána csinálja.

Mert ha nem teszünk semmit, úgy a hesszeni légy fejlődésére kedvező két-három év alatt egész vidékek gabonatermesztését tönkre

*) A „késői vetés” alatt jelenlegi esetben október 10—12-e után való vetést kell érteni. Tapasztalathoz tudjuk, hogy Torontálban az október 12-e után vetett vetés tiszta volt a hesszeni légytől; ellenben a barázdás szomszédságban lévő és október 9.-én vetett vetés hesszeni legyes volt. Fejér vármegyére, földrajzi fekvésére való tekintettel, a késői vetés napja október 9.—10-e volna. Jablonovskí.

261. ábra. A „Westphalia” műtrágyaszóró-gép baloldali vége, a szóró tövis, tisztító szerkezetével.

gépeinkhez külalakjára nézve s azoktól csak alacsony szórószekrénye miatt különbözik. A gép szórószekrénye alatt végnélküli láncz van elhelyezve, melynek felső része először a szekrény feneké mentén, majd pedig magába a szekrénybe húzódik és ott egy nyílás keresztül a trágyát hátrafelé elszórja. Ezen célra az említett láncznak minden második szeme egy tövisnyujtvánnyal van ellátva, mely a mint az különben is a 262. számú ábrán látható, a szekrény baloldali nyílásán kiáll. Ezen tövisnyujtványt egy rugó-szerkezet tisztítja meg az esetleg reatapadt piszoktól vagy nedves trágyaanyagtól, nehogy ellenkező esetben a gép munkájában akadály álljon be.

A 261. számú ábrán tisztán kivehető a szekrény alsó mentén végig húzódó nyílás, a mely vas sinekkel van határolva és egy emeltyű segítségével beállítható a szerint, amint az említett nyílást a vassinek összehúzásával, illetőleg széjjelhúzásával szűkítjük vagy tágítjuk. Eszerint a vassinek között végighúzódo láncz is, mely az ábrán tisztán kivehető, lassabban vagy gyorsabban fog működni és hektáronként 40—2000 kilogramm trágyamennyiséget szór ki. A trágya szórását állítólag felette jól eszközli ezen gép, mert úgy a nedves, mint pedig

elősegíti az
épének nyo-

ak s sajnál-
m felett, de
ndom, s ha
örülni leg-
gyi István.

ESZET.

Pal.

épek.

ortjában ismét
„Westphalia“
ok, melyeket
gazdasági gép-
német mező-
n megtartott
első díjat
Sack Rudolf
opper Samu

„Westphalia“
hasonlít vető-

zóró-gép baloldali
szerkezetével.

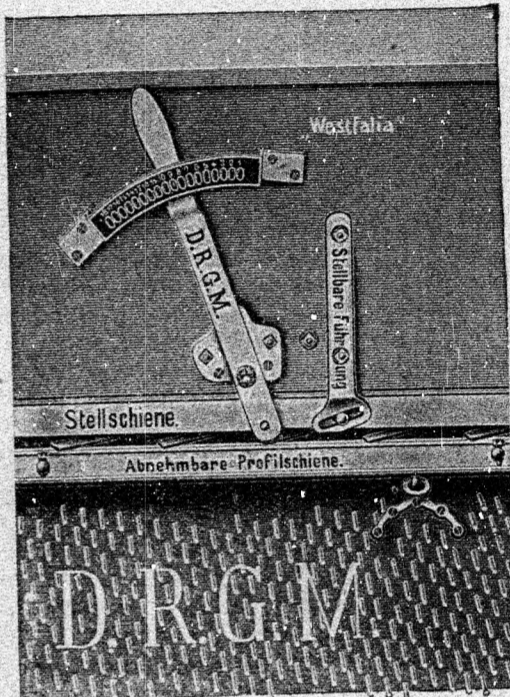
azoktól csak
ülönbözik. A
ili láncz van
szór a szek-
g magába a
son keresztül
n célra az
szeme egy
ly a mint az
n látható, a
Ezen tövis-
tíja meg az
edves trágya-
ben a gép

kivehető a
dó nyílás,
egy emeltyü
mint az emli-
val, illetőleg
tjuk. Eszerint
hez is, mely
abban vagy
hektáronként
viséget szór
ette jól esz-
s, mint pedig

a száraz trágyát egyformán a termőföldre jut-
tatja.

A vonókészülék nem közvetlenül a
szórószekrényen, hanem egy külön ezen célra
készült és a szóró szekrényvel magával össze-
kötöttesen lévő előkocsin alkalmazták, mi által
a munkaközben esetleg beálló rendellenesség
avagy akadály teljesen ki van zárva, a mennyi-
ben a szórás egyenesen és egyenletesen történik.

A gépet magát könnyen lehet tisztítani,
mert ezt a gép egyszerű szerkezete, helyes
összetétele nagyban megkönnyíti. A műtrágya-
szóró-gépeknél szokott egy általánosnak nevez-
hető hiba előfordulni, nevezetesen az, hogy a
szekrény mentén végig húzódó nyílás eldugul.
Itt azonban ez már eleve is ki van zárva, mert

262. A „Westphalia“ műtrágyaszóró-gép állító készüléke.

a nyílásban végighúzódnak tövisnyujtványokkal
felszerelt láncz a nyílást folyton tisztán tartja.

Ami a gép gyártását illeti, az kilenczféle
nagyágban történik két és négy méternyi hosz-
suság között.

Az említett másik gép a „Teutonia“ szin-
tén mész- és műtrágyaszóró és nagyjában
hasonlít a „Westphalia“-hoz. A különbség az,
hogy a „Teutonia“ hektáronként 200—1000
kgnyi mennyiséget szór el, továbbá könnyebb
járású és olcsóbb a Westphalianál. Háromféle
nagyágban készül, 2, 2½ és 3 méternyi
hosszuságban. Némi tájékoztatás szempontjából
megemlítem, hogy a 2 méter szélességű gép-
nek szekrényűrtartalma 130 liternyi, kerék-
magassága 1,3 méter és súlya 270 kgr. az ára
pedig 350 korona. M. S.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

552. kérdés. Kérjük megállapítani, hogy
czukorrépánkon előforduló rothadásszerű beteg-
séget mi okozza.

Ugyanis a tábla egyes részein nagyon
sok olyan répa található, amelyen a külháj
helyett barna korhadásos foltok vannak, de
ezen foltok nem terjednek a répa belsőrése
felé, hanem mint a küldendő mintából látható,
vékony réteggel vonják be a répat.

Megjegyzendő, hogy azon táblában czukor-
répa nem volt termesztve. V. Gy.

553. kérdés. Mellekelve küldök néhány
szál rozst, kérve annak megvizsgálását.

Kérem továbbá, szíveskedjenek arra nézve
fölvilágosítani, hogy amennyiben — mint gon-
dolom — a hesszeni légy álcája van a rozsb-
ban, nem-e veszélyezteteti az a mellette lévő
buzavetést?

Ezen rozst szeptember 12-én vetettük
és most körülbelül 3—4 százalék ilyen beteg
növényt találni benne.

Egy másik tábla rozsbban, amelyet szeptem-
ber 9-én kezdtünk vetni, körülbelül 7—8%
beteg növény található. Összes rozsvetésünk
100 holdat tesz ki 1200 □-övel számítva.

M. P.

554. kérdés. Kérem a tek. szerkesztősé-
get, szíveskedjék velem tudatni, hogy az
„első 24 óra keretén belül“ „lépfenében“ (anthrax)
elhullott állatért szavatós vagyok-e? F. é. május
23-án eladtam a budapesti marhavásáron 3 darab
nehéz hizott ökröt, melyeket a vevő másoktól
vásárolt 6 drbbal együtt tehát összesen 9 drb
hizott ökröt még az nap berakott. Szállítás
közben másnap vagyis május 24-én, Boglár
vasuti állomásra egy drb elhullottan érkezett
meg. A megejtett bonczolásnál „lépfene“ kon-
statáltatott. A vevő az esetről engemet csak
f. é. június hó 18-án értesített. Az értesítés
után a vevő a visszakereseti eljárást megindi-
totta ellenem; most már kérdés, hogy nem-e
az ő ténye adott okot az elhullásra, mivel egy
waggonba 9 drb nehéz ökröt (6240 kiló) raka-
tott be, mivel a marhákon többszöri vizsgálat-
nál semmi kifogásolni valót sem találtak.
Végül hogy a lépfene mint hirtelen illetve rövid
idő alatt keletkező kórállapotra vonatkozik-e a
24 órán belüli szavatosság?

Egy előfizető gazda.

555. kérdés. Kérem a tek. szerkesztősé-
get a levélszekrény utján velem tudatni, hogy
cseléd szolításkor, nálunk november hó 1-én
szokott történni, az elmenő vagy elbocsájtott
cselédnek, helyszerzés végett mennyi időt tar-
tozik a gazda engedni; megemlítem, hogy a
rendes cseléd egy nap alatt új helyhez jut és
szolgálati helyére visszajön, de viszont olya-
nok is vannak, kik azon ürtügy alatt, hogy hely
után voltak, 3—4 napig is távol maradnak,
noha ez idő alatt tényleg magán dolgaik után
járnak. K. E.

556. kérdés. Tavalyi rozsbuzám zsiszikes
lett, amit csak most vettem észre, ezt a mag-
táromból azonnal eltávolítva és a magtárt tüze-
tes vizsgálat alá véve, azt tapasztaltam, hogy a
falakon mászkál és a padlózat, valamint a pad-
laspadlózat és tetőzetben is van elterjedve.
Kérésem oda irányul, hogy mily módon tudnám
ezeket teljesen kiirtani és mily szerrel?

Sch. K.

557. kérdés. Szíveskedjék velünk közölni,
hogy kinél lehetne legszaporább és leggyor-
sabban fejlődő yorkshirei és fehér mangalicza
keresztkezésből származó kanokat vásárolni.
Kérünk lehetőleg czímet közölni, hogy a hozzánk
legközelebb esőhöz fordulhassunk. K. Zs.

558. kérdés. Mi egy szőlő- és borértéke-
sítő szövetkezetet, egyszersmint mint pincze-
egylet ohajtanánk szövetkezetileg, a központi
szövetkezeteken kívül önállóan létesíteni 350
hold területre. Miként kellene eljárni ennek
létesítése érdekében, mennyi alaptőke kellene
az életbeléptetéséhez és üzembehozatalához,
mennyi pinczehelyiséget a borhoz és erjesztő-
kamrát igényelne ez.

Milyen felszerelést és mibe kerülnének
ezek. Milyen szabályok szerint történhetne leg-
helyesebben a kezelés. A.

559. kérdés. 1. Kertészt képző iskoláink
közül melyik a legtekintélyesebb, s mily elő-
képzettséggel veszik fel oda a tanulókat? Hány
év alatt végeznek a tanulók s nyert bizonyít-
ványuk mire képesít? 2. Kerti füvek tartóssága
szenvédett-e s mily mérvben, ha kaszáló-
sukkal szárba menésükig késett a kertész?
Továbbá rendkívüli szárazság esetén, nem
öntözött pázsitnak kaszálásával szabadott-e
késni a felfüvek kalászáinak megjelenéséig, azon
indokokból, hogy így a pázsit kevésbé szenved
a rendkívüli hőségtől? . . . ő . . . y.

Felelet.

Hidegvérű lovak beszerzése. (Felelet az
548. sz. kérdésre.) Éveken át szerzett tapaszta-
lataim után állíthatom, hogy annak, aki hideg
vérű, nyugodtan húzó, gyorsan fejlődő, nagy
holsúlylyal bíró, könnyen, kevés költséggel fel-
nevelhető igáslovakat akar nevelni, leginkább
ajánlható a *brabanti fajta*. Nem oly nagy
ugyan, mint a mecklenburgi, de gazdaságba
sokkal megfelelőbb; mert nálunk a forró nyári
éghajlatot könnyen, minden baj nélkül elviseli,
kis távolságra ügetni is tud, harmadfélves
korában már hámolható és tenyészképes, nem
nagy igényű, és csontozata nem oly puha,
mint más hidegvérű fajtáké. Tenyészanyag be-
szerzésére levélben szívesen adok felvilágo-
sítást.

Tura (Pestmegye).

Fekete Sándor.

Beteg czukorrépa. (Felelet az 552. sz.
kérdésre.) W. Gy. Baranyamegyéből két darab
normális nagyságu és alakú czukorrépat küldött
be. A répa oldalain kisebb-nagyobb barnaszínű,
cserepes felületű, kissé behorpadt foltok ész-
lelhetők.

Ha kettévágjuk valamely nagyobb foltot
a czukorrépat, úgy azt látjuk, hogy a barnu-
lás csak a répa külső részére terjed (mit
W. Gy. ur is kiemelt kérdésében), a répa többi
része szép fehér, egészséges.

A czukorrépa eme betegségét a répa
varasbetegségének nevezzük (a németek Schorf-
nak hívják). A varasbetegség csak a gyökéren
jelentkezik, a varasbetegségben szenvedő repák-
nak levelein semmi baj sem szokott mutat-
kozni.

A varasbetegség még meglehetősen ismer-
etlen, illetve fel nem derített betegsége a
répának: Frank a berlini gazdasági főiskola
elhunyt tanára a czukorrépa varas foltjaiban
gömbös baktériumokat talált s ezeket tartja a
betegség okozójának.

Ilyenféle betegség a burgonyán is szokott
jelentkezni s amerikai kutatók szerint a burgonya
varasbetegsége szintén baktériumos betegség és
azonos a czukorrépa varasbetegségével.

A burgonya varasbetegségével szemben
az amerikaiak a vetőgumók kiválogatását s az
egészségeseknek látszó gumók páczolását aján-
lották ama hitben, hogy a betegség főleg a
gumók utján terjed.

Sorauer kísérletei ellenben azt mutatták,
hogy a varasbetegségben szenvedő gumók után
egyes talajokban egészséges gumók teremnek,
míg viszont más talajokban egészséges s a
mellett páczolt gumók után is varas lesz a
burgonyatermés. E szerint hát a talaj termé-
szetében fészkel a baj, s különösen a meszes
és a kálitrágyával erősen megtrágyázott tala-
jok szoktak olyanok lenni, a melyekben a
varasbetegség kifejlődik.

Sorauer kísérletei azt sem igazolták, hogy
a varasbetegség a burgonyáról a czukorrépa
átragadna, hogy tehát e két betegség azonos
volna.

Több tapasztalat arra vall, hogy a varas-
betegség főleg száraz talajokban és száraz
években szokott kifejlődni. Ha a varasbetegség
a czukorrépat erősen megtámadta, úgy ebben a
czukortartalom csökken; a csekély mértékben
varas czukorrépa ellen a gyárosok nem tesznek
kifogást.

Nagyon valószínű, hogy a czukorrépa
varasbetegsége nem parazitikus betegség, hanem
olyan, a mit a kedvezőtlen (száraz) időjárás s
a kedvezőtlen talajviszonyok okoznak.

Alkik a betegség parazitikus voltában
hisznek, azt ajánlják, hogy ha a betegség vala-
mely táblán jelentkezik, azon a táblán kerülni
kell, hogy a czukor- és takarmányrépa meg a
burgonya rövid időközökben termeltessék.

M. Gy.

Beteg rozsvetés. (Felelet az 553. sz.
kérdésre.) M. P. Zemplénmegyéből néhány
szál rozst küldött be; a növények vagy már
egészen száradásnak indultak, vagy leveleiknek

hegyei száradtak. Valamennyi rozsszal az első bütöknél vastagodást mutat. Ha a növénykéket szétszedjük leveleiket kívülről lefelé haladva lefosztogatjuk, akkor belül sárga, részben szétromcsolt leveleket találunk még azoknál a növényeknél is, a melyek kívülről zöldek.

Gomba nincs a rozson, nincs benne hesszeni légy sem, de van benne kióropszlegy.

Ha ugyanis a növényeket szétszedjük, belül, ott a hol a növény megvastagodása mutatkozott, mindegyik növényben egy-egy sárgás-fehér, 5-7 mm. hosszú lábatlan álcát találunk, amelynek hegyesebb végén két élénk mozgó fekete fogat, tompább végén pedig két kis szarvat venni ki. Ezek a *klóropszlegy* álcái.

A rozshban lévő légyálcák nem mennek át a buzatáblára, hanem a rozshban huzzák át a telet; tavasszal bábokká, majd legyekké válnak. A tavasszal repkedő legyek azután már nagy előszeretettel rakják petéiket a buzára s ebben az álcák kárt fognak tenni azzal, hogy a buza szárában, a kalász alatt csatornákat ráganak, ami miatt a buza vagy nem képes kalászat kihányani — *podagrassá* lesz, vagy ha kibányja is, a szemek fejletlenebbek lesznek a rendesnél.

Most már legjobb a tavaszt bevárni. Ha tavaszra a rozstábla vagy annak egyes részei annyira eipusztult, hogy nem látszik érdemesnek meghagyni: az egész táblát vagy annak kipusztult részeit mélyen le kell szántani és semmiesetre nem szabad a rozs helyébe valami tavaszi gabonát vetni még. A klóropszlegy a tavasziakat is megtámadja.

Szavatosság lépfeében elhullott állatért. (Felelet az 554. sz. kérdésre.) A lépfe szarvasmarhában huszonnégy órában nem fejlődhet ki, ha tehát az ökor az eladástól számított huszonnégy órában belül lépfeében elhullott, akkor feltétlen biztossággal lehet arra következtetni, hogy az állat az eladás előtt már fertőzve volt. Ezen az alapon tehát az állat eladója szavatossággal, illetve kártérítéssel tartozik a vevővel szemben.

Annál is inkább, mert az osztr. polg. törvénykönyv nyomán fejlődött bírói gyakorlat elvül fogadta el azt, hogy amennyiben az állat az átvételtől számított 24 órában belül hull el, tekintet nélkül a baj minőségére, azt kell vélelmezni, hogy már az átvétel előtt beteg volt.

Ugyanezen bírói gyakorlat értelmében az eladót 8 napon belül kell értesíteni s így a jelen esetben a vevő az értesítéssel elkészt.

Cselédek szabadságolása helyszerzés céljából. (Felelet az 555. sz. kérdésre.) Hogy az elbocsátott cselédnek helykeresésre mennyi időt tartozik a gazda engedni, azt a törvény részletesen elő nem írja. A legrendesebb cseléd is juthat abba a helyzetbe, hogy erre a célra több napot kell fordítania. A törvény szerint a cselédnek erre kellő időt kell engedni. Ezen kellő idő alatt sehogy sem lehet szorosan csak egy napot éretni s három, négy nap különösen megszakításokkal korántsem oly nagy idő, amit a gazda joggal megtagadhatna.

A gabonasziszik pusztítása. (Felelet az 556. sz. kérdésre.) (&) A gabonasziszik elleni védekezés a magtár alapos kitisztítására szorítkozik, nevezetesen valahányszor kiürül a magtár, ki kell tisztítani annak minden egyes részét, le kell söpörni az ablakokról a port, el kell távolítani a piszkot, port és szemetet a támasztó oszlopok aljából, ugyszintén a mestergerecéről is. Az így összegyűlt piszko és port legajánlatosabb elégetni, de mintán a zsiszik addig is szerte-széjjel mászhatnak, amíg a tüzre kerülne, azért az összesöpört gabonaszemet legjobb a baromfiaknak odaadni, amelyek azt örömmel elfogyasztják.

A zsiszik — amint tudjuk is — épenséggel nem szereli a világosságot és ez okozza azt, hogy akkor, amidőn nyitva maradt a magtár és a világosság behatol, nem a buzába bujik e bogár, hanem egy felreosó helyre, mint teszem a padló, vagy a faoszlop repedéseibe.

Eppen azért tanácsos a padlókat — nevezetesen korhadtakat — ujakkal és szorosan, valamint simán egymáshoz ilkökkel kicsereálni, a faoszlopok repedéseit olyan agyagos keverékkel, amely felerészben ragadós agyagból és felerészben marhatrágyából (ökor- vagy tehénganéból) készül, betapasztani, mert ezáltal nemcsak hogy megszűnnek a buvóhelyek, de sokkal könnyebb leendő a seprés tisztító munkáját elvégezni. Igen tanácsos a forgatás és lapátolás gyakori ismétlése, bár ha ez pénzbe is kerül, de azért, hogy így is felette nagy számban pusztulnak a férgek, nagyon kifizeti magát.

Ajánlhatom még a következő eljárásokat, amelyeket két nagyobb és jól berendezett gazdaságban láttam: amidőn már jól megrostáltuk a gabonát, tegyük a tetejére kenderkőcokat és amikor a zsiszik a gabona lapátolása avagy pedig megforgatása következtében behuzódik a kőcokba, akkor az egy vagy két óra hosszat künmaradt kőcokot összeszedjük és parázstűzben elégetjük. A másik mód talán még jobb: a magtárt május esetleg június hónapban teljesen kiürítjük és azután nagy gondal és alaposan kitakarítjuk és csak ezután fogunk a zsiszik kipusztításához.

A magtár nagyságával arányban annyi pár vastag és durva rongydarabot vágunk, hogy azokból a magtár fala mellett minden 1-2 méterre 1-1 pár jusson a 25 cm. nagyságu rongydarabokból; ezen rongyokat most már a magtár fala mentén és az oszlopok körül, minden rongydarabra kevés árpát hintve és ezt is betakarjuk azután egy másik rongydarabbal. Most bezárjuk a magtárt, de minden reggel és este felszedgetjük a rongydarabokat és az árpán összegyűlt zsiszikeket elégetjük, a rongyokat pedig újra behintve árpával a már megismertett módon elhelyezzük. Ezen módon is felette pusztul a zsiszik, bár ha nem is egy hét alatt, de rövidesen megszűnnek a bogarak a magtárban garázdálkodni.

Sertések beszerzése. (Felelet az 557. kérdésre.) Ha kérdésttevő az angol vért a meglévő anyag javítására óhajtja felhasználni, sokkal célravezetőbbnek tartanám, ha tisztavérű kant használna, mivel a keresztzésű kan esetleg épen a mangaliczasertés tulajdonságait örökíti át erősebben, amit előre soha sem lehet tudni, míg a tisztavérű kanfajta tulajdonságai feltétlenül érvényesülni fognak a tőle származó malacokban. Tisztavérű yorkshire-kanat szerezhet a következő tenyésztőktől: Pfaff György, Práznócz, u. p. Nagy-Tapolcsány; ifj. Sváb Sándor, Balaton-Szt-György; Széchenyi Ferenc gr. uradalma, Tarnóca; Linszky és Bakos, Tótkomlós; Teleki Arvéd gr., Drassó, u. p. Koneza; Szécsi Illés, Szilas-Balhas.

Szülő- és borértékesítő szövetkezetek létesítése. (Felelet az 558. sz. kérdésre.) Erre a kérdésre csak akkor adhatnánk választ, ha ismernők az Önök termelési viszonyait, a termések biztonságát, minőségét stb. Azonban ajánlhatjuk a leghiggadtabb megfontolást és körültekintést, mert a megalapítás mikéntje és az üzem első vezetése az eredményre igen nagy befolyással van. Meglehető nagy befektetés kell és főképen ügyes és szakavatott vezetés, mert hiányozzék bármelyik — a siker kétes marad. Az ilyen irányú kérdés általános megismerése céljából egyidejűleg postára adtuk b. címére a földmívelésügyi m. kir. miniszterium kiadásában megjelent következő műveket: Mayer Henrik jelentését a borértékesítő szövetkezetek tanulmányozásáról. Zigány és Baross a Pinczeszövetkezetekről és Alapszabály-mintát pinczeszövetkezetek részére. Ezek szorgos tanulmányozása már általános utbaigazítást nyújtand, részletes adatokkal csak a körülmények alapos megismerése után szolgálhatnánk.

Kertészképző-iskolák. — Kerti füvek tartóssága. (Felelet az 559. kérdésre.) Ad 1. A kertészképző-intézetek közül a „Budapesti m. kir. kertészeti tanintézet“ áll a legmagasabb

fokon, egyenrangú a középiskolákkal és a gazdasági tanintézetekkel. A felvételi kellekek négy középiskolai osztály jó sikerrel való elvégzése és ezután valamely nevesebb kertészetben eltöltött két teljes évi kertészeti gyakorlat kimutatása. A tanulók három év alatt végeznek és ezzel elnyerik a katonai egyéves önkéntességi jogosultságot. A végzett tanuló még néhány évi gyakorlat után nagyobb kertészetek önálló vezetésére minősít, de nemcsak a szolgálati viszonyba való léphetést segíti elő a nevezett tanintézet végzése, hanem megtanítja a tanulót arra is, miként legyen önálló kertész és így a haza független polgára, mert az östermelői foglalkozások közül egyedül a kertészet az, amelynek önálló üzését már csekély tőkével is meg lehet kezdeni és magának biztos megélhetést alapítani. Részletesebb felvilágosításért tessék a nevezett tanintézet igazgatóságához (Budapest, I., Ménési-ut 45. sz.) fordulni.

Ad 2. Kerti füvek tartóssága azáltal épen nem szenvedett, hogy a kaszáással késtek, sőt amennyiben az elhullasztott magvakból új pázsit képződik, még hasznos is. Amennyiben azonban hasznos, annál kevésbé szép, de néha mégis szükséges, mert különben néhány év múlva fel kellene a területet szántani vagy ásni és fümaggal bevetni. Az majdnem mindig a talaj kiszáradása tekintetéből, korábban vagy később kaszálta-e a kertész. Mert magas fü a talajt beárnyékolván, a közvetlen párolgás kisebb, de a nagyobb növényfelület még többet párologat. A kérdésekből azt a gondolatát véljük kiolvasni, hogy mulasztást követett-e el a kertész azzal, hogy később kaszált. Disztertekben és sűrűn látogatott sétányokon a füvet kalászhányásig meghagyni nem szokás, mert így kevésbé szép, néha azonban felújítás céljából okadatolt és szokásos is. Parkterekben, vagy kevésbé látogatott kertekben haszon szempontjából is meghagyják, hogy nagyobb mennyiségű füvet vagy szénát nyerjenek.

Rz.

• IRODALOM.

Tejgazdasági Zsebnaptár 1902.-re. Szerkeszti és kiadja: Jeszenszky Pál az „OMGE“ titkárja. Hazai állattenyésztésünk, különösen pedig szarvasmarhatenyésztésünk, az utolsó években rohamosan halad előre. A tej- és tejtermékek hovatovább nagyobb szerepet kezdenek játszani a közéletmezésben idehaza is, épügy, mint a külföldön: egyrészt ez, másrészt pedig a tej- és tejtermékeknek előnyösebb értékesítése a szövetkezetek szaporodása nagyon sok helyen eredményezett újabb tejgazdaságok felállítását, vagy a meglévők kibővítését, szélesebb alapokra való fektetését. Szó sincs róla, a tehenészet alkalmas helyen felállítva, közel valamely értékesítési ponthoz, az állattenyésztés valamennyi ága közt legjobban ki is fizeti magát. Amint azonban mai napság a gazdaságok minden ága, épügy egy tejgazdaság kezelése is szakavatottságot, széleskörű szaktudást követel meg, amely kezdődik az állattenyésztés legkezdetelegesebb eszközein és folytatódik fel, egészen a tej- és tejtermékeknek értékesítéséig. E közt egy egész sor különböző fogás, szabálytörvény stb. van, amit egy újkori, tehenészetrel foglalkozó gazdának — a saját előnyére — ösmernie kell. Kötetekbe van mindez foglalva; s ezért természetes áttekinthetése nehezebb is. Könnyebben s gyorsabban átnézhető, mindezen szabályokat mindig dióhéjban felölölő kis könyv szükséges ahhoz, hogy a tehenészetrel foglalkozó gazda a szükséghez mérten s adandó alkalmakkor használni tudja. Ezért pótolólag a Tejgazdasági Zsebnaptár, amely az állattenyésztés és a tejkezelés körébe vágó gyakorlati és elméleti ismeretek mellett, a tejgazdaságot legközelebről érintő törvények, az újabb rendeletek, szállításhoz és értékesítéshez kötött kívánalmak és tudnivalókat bizonyos könnyen átfekinthető rendszerbe

foglalva tartalmazza. Egy további czélszerű s hasznos része a zsebnaptárnak a jegyzéknapló. Ez felöleli mindazt, amire egy tehenészettel foglalkozó gazdának nap-nap mellett szüksége van. A jegyzetek egy tehenészetben sokszor egészítik ki a gazda ügyvitelét s ha azok még bizonyos sorrendben is vannak foglalva, nélkülözhetetlen anyagot képeznek a tejgazdaság könyvei számára. Mindezek, pl. az állományban előállott változások, a takarmányozás módja és sorrendjének feljegyzése irányadó lehet a jövőre is. E mellett a próbafejésre, tej-, vaj- és sajtnyeredékre vonatkozó táblázatok czélszerű beosztással a feljegyzések tevésére igen alkalmasak.

A Tejgazdasági Zsebnaptár hivatalosan van, a sok idegen nyelvű zsebkönyvet nemcsak pótolni, de kiszorítani.

A csinosan előállított zsebbevaló könyv ára az OMGE. tagjai részére 3 kor. 30 fillér, megrendelhető a szerzőnél Budapest, „Köztelek” Üllői-ut 25. sz. A. E.

A „Borászati Lapok” Zsebnaptára az 1902. évre. Szerkeszti dr. Drucker Jenő, a „Borászati Lapok” felelős szerkesztője. Czélja e könyvnek, hogy segédkönyve legyen a művelt magyar szőlőtermelő közönségnek. A könnyen áttekinthető és forgatható könyv a szőlőtermelés és borászat összes fázisait röviden és gyakorlati alapon ismerteti. Ismerteti továbbá azon új és most a szőlőkultúra fokozott haladásával szinte nélkülözhetetlen törvényeket és tudnivalókat, amiket az újabb szőlőgazdálkodás megkövetel. A könyv e tekintetben el is éri czélját és nélkülözhetetlen a szőlőtermelő gazdák számára. Nagy fontossága, hogy hazai viszonyaink szemmel tartásával készült s bővebb adatokat tartalmaz az idegen ezirányú zsebkönyveknél. A szőlőművelésre és borkezelésre készítésre irányuló tudnivalókon kívül közli mindazokat a törvényeket és rendeleteket, szervezeteket, intézményeket, melyek a szőlőtermelők érdekeinek védelmére és előmozdítására szolgálnak. A könyvben a szőlő- és borkezeléshez szükséges feljegyzésekre napló egészíti ki a csinos kiállítású zsebnaptárt, amelynek ára bérmentes küldéssel 3 K. 20 f. s megrendelhető a „Borászati Lapok” kiadóhivatalában (Budapest, IX. Üllői-ut 21.)

Megfigyelések a mesztalajok és a mesztalajokra alkalmas amerikai szőlőfajtákról. Ezen a czimen becsajtott közre Szilagy János pécsi vinczellériskolai igazgató egy 50 oldalas és í koronán a szerzőnél beszerezhető füzetet.

Azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy minő fontos kérdés az, hogy ojtványoszlók létesítése alkalmakor a talaj mesztartalmával tisztában legyünk és ehhez alkalmazkodva válaszszuk a megfelelő alanyt. Új dolgokat nem mond, de hasznos szolgálatot tesz főképen azért, hogy megfogja ismerni azokat a fajtákat, amelyek a kísérletezési vidéken a legmegfelelőbb alanyt adnak, mert a füzet tartalma is mondja, hogy sok esetben nemcsak a mesztartalom, foka, hanem annak minősége és egyéb közreműködő okok is vannak a tenyésztésre befolyással.

Azok, akik ojtványokkal óhajtanak szőlőt telepíteni, helyesen teszik, ha ennek a füzetk-

nek is szentelnek némi időt, hasznos utmutatást ad főképen, hogy a megalapításnál szarvas hibát el ne kövessük, mert a telepítés sok pénzbe kerül és az elkövetett hiba nehezen orvosolható és újabb pénzbe kerül. Rz.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

OMGE. közleményei.	Olda
Börzék veszedelme.	1765
	1765
Tárca.	
A farkas.	1766
Állategészségügy.	
A tüdővész átszarmazásának kérdéséről.	1767
Gazdasági növénytan.	
A szőlő magába szívhatja a rossz szagot.	1768
Gazdasági rovartan.	
Védekezzünk a hesszeni légy ellen.	1769
Gazdasági gépészet.	
Új műtrágyaszóró-gépek.	1770
Levélsekreány.	1771
Irodalom.	
Tejgazdasági zsebnaptár 1902-re. — „Borászati Lapok” Zsebnaptár 1902-re. — Megfigyelések a mesztalajok és a mesztalajokra alkalmas amerikai szőlőfajtákról.	1773
Vegyesek.	1774
Kereskedelem, tőzsde.	1775

A buza minőségi bonifikációja és a börze. Ismeretes a Biharvármegyei gazdasági egyesületnek az a javaslata, amelyet a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége is támogatott, hogy a szokványminőségnél, vagyis 76 kg.-nál nagyobb fajsúlyu buzáért a vevő a természetnek kilogrammonként 10 fillérel többet tartozzék fizetni. Annak idején a javaslatot részletesen ismertettük, elmondva azt, hogy a méltányosság is azt követeli, annak a gazdának a buzáját, aki termesztésére nagyobb gondot fordít, kellően tisztítja, osztályozza, hogy ezen jobb minőségért megfelelőleg jutalmaztassék. Biztunk a börze belátásában is, annál is inkább, mert minden vonalon, a kereskedők, malomtulajdonosok — mint a legnagyobb vevők is — helyesüléssel nyilatkoztak a javaslatról. A börzélátogatóknak vasárnapi gyűlése azonban az ellenkezőről győzött meg bennünket. Az a fejtelenség, mondhatni rosszakarat, amelyet ott tapasztalni, kizárja még azt is, hogy józan gondolkodású börzianerekkel van dolgunk.

Erről győzött meg bennünket a gyűlés egész lefolyása, továbbá az a beadvány, amelynek szövegezését alább egész terjedelmében adjuk.

A gyűlés Blau Arnold elnöklete alatt folyt, ki megnyitván azt, Steiner József fölolvasta a tőzsde vezetőségének átnyújtandó memorandumot, aggályosnak tartva a reformot, mert óriási árdevalvacziót idézne elő (?). Sándor Pál a bonifikáció ügyével foglalkozván, Hönich Henrikkel, aki a budapesti malmok nevében jelent ki — üdvösnek és czélszerűnek tartják a reformot. Klein Gyula felszólalása után az elnök azt mondja, hogy az eddigi felszólalások során sok mindenféle argumentumot hallott, de csodálatosképen mindegyik szónok csak azt

próbálta bizonyítani, hogy a reform senkinek és semminek sem árt. Azt, hogy mitől jó az egész újítás, egyetlenegy felszólaló még egy betűvel sem magyarázta. Szilárd meggyőződése mint gyakorlatias kereskedőnek pedig az, hogy a változás komoly és nagy veszedelmet jelent a piacra, mert ezzel végkép elűzik innen az átvevőket.

Hercefeld Frigyes, Neumann Miksa, Heidelberg Vilmos, Vidár Mór és mások felszólalásai után az elnök elrendelte a szavazást, mire a gyűlés elfogadja a beadvány szövegezését, mely a következő:

„A buzahatáridőzlet árföntartó missziót csak addig teljesíthet a nemzetközi forgalomban, amíg kötések meghatározott árban és minőségben jönnek létre. Ama pillanatban, amidőn piacunk kivételes intézkedéseket kreál és nehezebb sulynál a vevőt ráfizetésre kötelezi, határidőzletünk elveszti nemzetközi jellegét és lokális jellegűvé degradáltatik. Piacunk eddigelő Ausztriával élénk összeköttetésben állott a határidőzletben, ami csak az által vált lehetségessé, hogy áruüzleti szokásaink azonosak voltak az osztrák piacok szokásaival. Meltán aggályosnak tartjuk tehát, ha áruszokásainkban olyan változásokat eszközölnek, amelyek a vevőket magasabb vételár fizetésére kényszerítik, mint amintre magukat szerződésileg kötelezték; annál inkább, mert nincs törvény a világon, amely hasonló eljárást igazolna. A tervezett reform nagy előnyöket és szállítási könnyítéseket nyújtana az eladóknak, elűzné a rendes szolid vevőket és csábítóan vonzaná piacunkra az eladási megbízásokat minden oldalról és így károsítaná az ország gazdáit, ép úgy, mint kereskedőit. E reform életbeléptetése által csupán egyesek érdekei mozdíthatnának elő az összes érdekelttség kárára. Ugyanis a sulyosb, de kevesebb értékű buzafajok a bonifikáció életbeléptetése esetén oly nagy tömegben értékesítenének a határidőpiacra, hogy ezek fölmondása a határidő bekövetkeztével képes lesz hazánk mezőgazdasági érdekei rovására időnként indokolatlan nagy árdepressziót előidézni. Minthogy az eddigi áruüzleti szokások a minőségi suly tekintetében teljesen beváltak, nem forog fönn annak a szüksége, hogy azok minden alapos ok nélkül megváltoztassanak; annál kevésbbé, mert tartunk tőle, hogy a reform kiszámíthatatlan megzavarásokat idézhetne elő piacunkon és ennek folytán az egész országban. Minde fontos indokoknál fogva arra kérjük a tekintetes Tőzsde tanácsot, hogy áruüzleti szokásaink eddigi intézkedéseit ne változtasson.”

Ez az ominózus beadvány szövegezésé, amelyről különben mai vezető cikkünkben is megemlékezünk. Érvei légből kapottak, a megrogzított börzianer gondolkodás folyamánai s ezért azt hisszük, hogy a tőzsde tanács ezen indokokat elfogadni nem fogja, hanem bevezeti a tervezett reformot, mely érdeke a gazdának ép úgy, mint fogyasztónak és nem károsítja a legitim gabonakereskedelmet.

A fedezetlen határidőzlet Ausztriában. Odaát Ausztriában a sok nemzetiségi és politikai viszályok között is ráérnek okosabb dolgokról gondoskodni. A fedezetlen határidő-

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. sz., és VI., Andrássy-út 23. sz.

Vásárol:

lóhermagot, luczernamagot, fehérheremagot, tavaszi repczét, mustármagot, csibehurt, franczia perjét, mezei komócsint, bükkönyt, lenmagot.

Minták, ajánlatok és egyáltalán minden levelezés a központi irodába: (VII., Rottenbiller-utca 33. sz.) intézendők.

üzlet ez a tényleg okos dolog, amelyet mi kerülgetünk, mint macska a forró kását, holott odaát, mint halljuk máris a Reichsrath elé kerül. Tapsolunk az osztrákoknak s hasztalan gondolják a merkantilisták itt is, ott is, hogy Magyarország a fedezetlen határidőüzletnek, egy védő bástyája, de hogy a reformot mi idehaza réges-régen, sokkal régebben kívántuk, mint odaát, de hát télenek maradtunk, mert elsőnek valami újat és jót alkotni mi nem vagyunk képesek. A fedezetlen határidőüzlet eltörlését régóta felszinen tartottuk mi s hogy eddig valóvá, vagy legalább is olyan alakúvá nem vált, mint Ausztriában, annak az okai az osztrákok, ha ok hamarabb így nyélbe ütük a fedezetlen határidőüzlet eltörlésének kérdését, mi is bizonyonyal hamarabb majmoltuk volna el.

A heremageladás szövetkezeti uton való szervezése Ausztriában. Az ausztriai mezőgazdasági szövetkezetek központja az ideitavaszon köriratot intézett a fiókokhoz oly értelemben, hogy a közelükbe eső heremagtermesztők nem lennének-e hajlandók eladásra kerülő heremagvaikat, a közvetítő kereskedelem kizárásával, közvetlen a heremagvakat vásárló s folyton szaporodó gazdaságok részére eladni. A szövetkezetek a termelőktől átvették a heremagot, tisztítanak, valamely vetőmagvizsgáló állomás által megvizsgáltatják és így hoznák piacra. Az egyes szövetkezetek nemcsak eladást, de egymástól vásárlást is eszközölnének; akkor tudniillik, ha a körzetükbe eső gazdaságoknak heremagvakra szükségük volna. A heremagvétel és átadásának ezen kérdése a múlt hónap 16-án a *Meinziel* Tivadar lovag elnöklété alatt tartott szövetkezeti igazgatósági ülésben részletesen megbeszélletett, az eszme örömmel fogadtatott s több olyan heremageladási állomás jelöltetett meg, ahol ezental rendszeresen lesz heremag beraktározva és megtisztítva. Ilyen gyűjtőállomások lesznek: Grázban a stájer, Brünnen, Szilézia és Morvaország és Friedlandban a csehországi gazdasági egyletek központi szövetkezeteinél. Az említett helyek heremageladási állomásainak szervezése után, Alsó-Ausztria és Karinthiában állítanak fel ilyen gyűjtőállomásokat, amelyek fő elnökségét a bécsi csász. és kir. vetőmagvizsgáló állomás vállalja magára.

Sertéskivitelünk Németországba. Nemrégiben írtunk arról, ráirányítva a gazdák és sertéshizlálók figyelmét egy felhívásra, amelyben a földmívelésügyi miniszter a Németországban heállott sertéshuskeresletre való hivatkozással felszólítja a tenyésztőket ezen kedvező alkalom kihasználására. Ami a németországi piacon beállott husszükségletet illeti, erről már jó előre tájékoztattuk a gazdákat, elmondva azt is, hogy Németország maga e szükségletet fedezni sehogy sem képes. Ebbeli igazunkat újabb hírek erősítik meg, amelyek feltárják a német huspiaciz mizériáit. A hus Németországban mai napság legdrágább élelmi cikk. Különösen a sertéshus rendkívül magas ára olyan viszonyokat teremtett, hogy a szegényebb nép, amely hozzá volt a sertéshushoz szokva, nélkülözni kénytelen, mert nem tudja megfizetni, a német sertéstenyésztők és hentesek által felsrófolt hazai speciálitás árát. Hirt adtunk egy izben arról is, hogy a bajor vágóhidak, amelyek legnagyobb részét Németország számára vágják a húst, azzal a kérelemmel fordultak a kormányhoz, szüntetné be azt a megmagyarázhatlan állatbeviteli korlátozásokat, amelyeket Németország különösen a magyar sertésekre szüntelen kiró s amelyekkel utját vágja a magyar sertésbehozatalnak. Mint látjuk tehát, Németország egyes köreiben is azon vannak, hogy a mi sertéseink minél egyenesebb utat találjanak oda. Ezt az alkalmat fel kell használnunk. Mint halljuk, a földmívelési miniszter feljebb is említett felhívása folytán körülbelül 10,000 drb sertést készítettek és viték Németország felé. Öröndetes ez és kívánatos; éhletelenséggel semmire sem megyünk, használjuk ki a kedvező alkalmat, használja ki

minden nagyobb sertéskereskedelmi központ, fészkeljük be magunkat oda, ahol pótolhatatlanok vagyunk, ha látják a németek, hogy olyan viszonyokat teremtünk náluk, amelyek előnyükre válnak, önként megnyitják kapuikat és még tárt karokkal is fogadnak majd bennünket.

Gazdasági tanszék a papnevelő intézetben. A pécsi papnevelő intézetben *Darányi* miniszter közbenjárásával a gazdaságtan részére külön tanszéket állítottak fel s a gazdaságtant a III-ad és IV-ed éves hallgatók részére heti egy órában. A pécsi püspök erre a tanszékre *Somsich* Bélát, a pécsi tanítóképző gazdaságtan tanárát nevezte ki előadójának. Ugyancsak külön tanszéket állított föl a pécsi püspök a szociologia részére is. Örömmel veszünk tudomást arról, hogy a gazdasági tanszék a pécsi papnevelő intézet rendes tananyagát fogja képezni s kívánatosnak tartjuk, hogy e kezdeményezés az ország többi papnevelő intézeteiben is követésre találjon. A lelkipásztorok, a nép közt élve nagy hasznát vehetik ennek s a földmívelő nép is hasznát látja majd abban, ha papja némi szaktudással irányítja, jó tanácsokkal látja el a gazdákat. Hivatása lehet ez minden olyan lelkipásztornak, aki a lelkitanítások mellett a nép javát is előmozdítani akarja.

Dohánybevéltési határidők. Az 1901. évben az egyedárúság részére engedély mellett természetelt dohányok az illető dohánybevéltő hivataloknál a következő időben váltatnak be: *Budapest* december 16-tól február 28-ig, *Érsekújváron* december 9-től február 14-ig, *Bárcson* december 16-tól február 27-ig, *Faddon* december 9-től február 6-ig, *Fellegyházán* január 2-től február 13-ig, *Csongrádon* január 2-től január 23-ig, *Aradon* december 9-től február 26-ig, *Battonyán* január 2-től február 17-ig, *Béks-Csabán* január 2-től február 26-ig, *Csókán* január 2-től február 22-ig, *Nagy-Becskeken* január 2-től február 21-ig, *Szegeden* január 2-től február 20-ig, *Zombolyán* január 2-től január 28-ig, *Fogarason* február 20-tól február 22-ig, *Marosvásárhelyen* két időközben, u. m. december 18-tól december 20-ig és február 25-től február 27-ig, *Debreczenben* december 16-tól február 27-ig, *Hajdu-Dorogon* december 9-től február 27-ig, *Nagy-Létán* január 2-től február 27-ig, *Ermihályfalván* január 2-től február 28-ig, *Nagy-Károlyban* január 2-től február 27-ig, *Miskolczon* december 16-tól február 27-ig, *Kápolnán* december 9-től február 28-ig, *Rakamazon* január 2-től február 28-ig, *Nyíregyházán* január 2-től február 27-ig, *Kisvárdán* január 2-től február 28-ig, *Nyírbátorban* január 2-től február 24-ig, *Vásáros-Naményban* január 2-től február 10-ig, *Nagy-Tárkányban* január 2-től február 19-ig, *Szolnokon* január 2-től február 24-ig, *Tiszaraffon* január 2-től február 20-ig és *Jászkesériben* január 2-től február 28-ig.

Tenyészállatok biztosítása. A földmívelésügyi miniszter valamennyi törvényhatósághoz egy rendeletet intézett, amelyből megtudjuk, hogy egyrészt az állatbiztosítási eszme népszerűsítése, másrészt a köztenyésztésre kiosztott bikáknak minden esély ellen való biztosítása céljából a „Magyar kölesönös állatbiztosító társaság mint szövetkezet”-nél állami közvetítéssel az ez évi augusztus hó 1-ig elhelyezett tenyész-bikákat az eladástól számított egy évi időtartamra, tehát járványos betegségből eredő elhullás vagy kényszervégzés esetére is állami költségen és a községek javára biztosítottja. A biztosításból eredő ügyletek lebonyolításával a kerületi állattenyésztési felügyelőket bízta meg a miniszter. Az állatbiztosítási szövetkezetnél a szarvasmarha-köztenyésztés emelését kedvezően befolyásoló ezen intézkedés kapcsán továbbá azt is kikötötte a földmívelési miniszter, hogy a biztosítás lejártával, amennyiben a községek a bikákat továbbra is biztosítani óhajtanák, a rendes díjtételből 25 százalék engedményt adni köteles. Végül felhívja a miniszter a gazda-

közönséget s az egyes községeket az állatbiztosítás szükséges és üdvös voltára, utóbbiak között pedig különösen azokat, amelyek apa-állataikat nem állami közvetítéssel szerezték be.

Németország ideitermése és beviteli szükséglete. A „*Getreidemarkt*” című berlini szaklap 5000 kérdőívre érkezett kimutatások alapján Németország ideitermését 2.470,000 tonnára, rozstermését 8.145,000 tonnára, árpa-termését 3.021,860 tonnára, zabtermését pedig 7.105,000 tonnára becsüli. Ezek a számok a hivatalos becsüléshez képest búzánál 1.837,560 tonnával, rozsnál 405.200 tonnával kisebbek, ellenben a zabnál 265.000 tonnával, az árpánál pedig 20.000 tonnával nagyobbak. A múlt évi termés szerint ebből az következnék, hogy a jelen évben Németországnak 3 millió tonna buza és egy millió tonna rozsbehozatalra lenne szüksége, ami mindenesetre tekintélyes összeg.

Olasz bortermelők kongresszusa. Az olasz bortermelők kongresszusa most tanácskozik Novarrában. A kongresszus főtárgya annak a megvitatása, mikép lehetne a túltermelés és a kivitel csökkenése által felidézett válságot elhárítani. Az olasz földmívelésügyi miniszter közbenjárására sok képviselő is részt vesz a tanácskozáson. Érdekes ebből az alkalomból a „*Corriere della Sera*” egy közleménye, a mely az olasz borpiaciz meit állását mutatja be. Tavaly 3,373.558 hektárnyi szőlőterületen termelt összesen 27,060.000 hektoliter bor. Az utolsó öt év átlagos bortermése 26,167.967 hektoliter, a múlt évi termés tehát csak közepes volt, mert jó esztendőben Olaszország 45—50 millió hektoliter bort is produkált. Kivitele 1897-ben 2,334.164, 1898-ban 2,462.854, 1899-ben 2,386.694, 1900-ban 1,826.537 hektoliter volt. A mostani év első nyolcz hónapjában a múlt évi 1,355.075 és a két év előtti 1,300.833 hektoliterrel szemben a kivitel 733.175 hektoliterig csökkent és továbbra még intenzivebb csökkenés várható. Az idén a bortermés négy millió hektoliterrel volt nagyobb, de a bor minősége rosszabb a tavalyinál és olcsó áron is alig talál vevőre. A borgezdek nagy várakozással néznek a kongresszus határozataira elé.

Hírek. A tájfejti lötenyésztés. A Liptómezei gazdasági egylet legutóbb tartott közgyűlésén a lötenyésztés egyöntetűségének érdekében a tenyész-kerületek mellett nyilatkozott és a megye területére a lipiczai fajt ajánlja. Együttal feliratilag fogja kérni a földmívelésügyi minisztert, hogy Oszada, Lussna és Revucza községeknek Oszoda székhellyel két lipiczai tenyészment engedélyezzen. — **Takarmányok szállítási kedvezménye.** A kereskedelemügyi miniszter a földmívelésügyi miniszternek megkeresésére az államvasutakon, tekintettel az egyes vidékeken mutatkozó takarmányzükségre, a takarmányanyagoknak szállítási kedvezményt biztosított. Ez a kedvezmény kiterjed korpa, olajpogácsa, malomkonkoly, árpa-, tengeridárrára. A díjtétel kedvezményét igénybe venni kívánó gazdák a gazdasági egyleteknél igazolványt kapnak, melyet a fuvarlevélhez esatolni kötelesek. — **A sörárpatermesztés föllendítésére.** A földmívelésügyi miniszter tudatta a Gömör-Kishontvármegyei gazdasági egyletél, hogy hajlandó kétszáz métermázsza Hanna árpát engedélyezni az egyesületnek kiszagdzák között vetőmagul leendő kiosztásra. Jóllehet a vetőmag kedvezményes áron adatik, a kiszagdzáknak akkor kell megfizetniük, mikor terméséből hasznót láttak. — **Mintagazdaság a Csallóközben.** A földmívelésügyi miniszter tudatta a pozsonyi gazdasági egyletél, hogy a Csallóközben mintagazdaságot óhajtván felállítani, a kiszemelt területek megtekintésére szakközegét legközelebb kiküldi. — **Nyolcz millió eperfa.** Darányi földmívelésügyi miniszter rendeletére a kincstári erdőigazgatóságok területén nyolcz millió eperfát tenyészttettek és osztanak ki a gyümölcsfa-tenyésztés föllendítésére.

Az Állatok Világa. Brehm ily című nagy munkájának magyar kiadásából most jelent meg már a 38-ik füzet az ismert szép kilátás-

ban, az eddighez hasonló pompás szöveg-rajzokkal és gondos kivitelű műmellékletével. A mű kiváló becséhez szorosán hozzásimul a gondos nyomdai kiállítás, ami kétségtelenné teszi, hogy „Az Állatok Világa” minden tekintetben a legkiválóbb diszmvűvek közé tartozik. A most közreadott 38-dik füzet nagyrészt az egérféléről szóló igen érdekes fejezet foglalja el, hogy azután a herész-félék tárgyalása kezdődjék meg. Az egereket ismertető lapokon a szerző az ő bámulatos ismeretével és színes írásával figyelemreméltó dolgokat mond el a közönséges hörcsögről, a norvégiai lemmingről, a különféle pocskokról, majd az új fejezetben a földi kutyákról. „Az Állatok Világa” a Légrády-testvérek kiadásában jelenik meg füzetként, majd kötetekben, egy-egy füzet ára 80 fillér, egy-egy kötet pedig 18 korona. A mű úgy a kiadóhivatalnál (Váci-körút 78), mint minden jobb könyvkereskedésben megkapható.

Franciaország buzatermése. A párisi osztrák-magyar kereskedelmi hamara bécsi külügyminiszteriumhoz intézett szeptember havi jelentésében a franciaországi buzatermésnek 3 különböző becsléséről emlékezik meg és pedig egy francia szaklapról, mely 105 millió hektoliterre teszi, továbbá a franciaországi molnárok egyesületének becsléséről, mely 119 millió hektolitert vár és végül a francia földművelésügyi miniszterium becsléséről, mely 107 millió hektoliterre teszi a várható termést. Beavatott körök a legmagasabb becslést tartják legvalószínűbbnek. Megjegyezvén mégis, hogy Franciaországban azért buzabevitelre szükség lesz.

Magyar Királyi Államvasutak. Igazgatóság.

50668. szám.
CV.

Hirdetmény.

(Podgyász házhoz szállítási hivatal a m. kir. államvasutak budapesti pályaudvarain.)

A m. kir. államvasutak igazgatósága a Budapest-keleti és Budapest-nyugati pályaudvarok érkezési oldalain a közönség kényelmére „Podgyász házhoz szállítási hivatal” rendezett be.

A szállítási hivatal átvételi elismervények kiszolgáltatása mellett — szabványos árákért — elvállalja a kézi és feladott podgyászok házhoz szállítását, valamint egyik pályaudvarról a másik pályaudvarra való átszállítását.

A podgyász-kézbesítés az I—III-ik kerületbe naponta kétszer, a többi kerületekbe a reggeli vonatoktól délelőtt, délelőtti vonatoktól dél, a déli vonatoktól délután, a délutáni vonatoktól az est folyamán s az esti vonatoktól a sürgősebbek esti 10 óráig, a többiek másnap délelőtt 1/29 óráig eszközölhetők.

A kézbesítési díjak mindjárt az átadás alkalmával, vagy pedig a házhoz szállításkor fizethetők.

Budapest, 1901. november 5.

Az igazgatóság.

Megjelent az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kiadásában *Az Ujlaki Uradalom Üzleti berendezése a „Köztelek” szerkesztősége által kitüntetett pályamű. Kéttábla hat ábrával.* Irta: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövedelmezőségére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv ára portómentes megküldéssel: 55 krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatózsde.

(Guttmann és Wahl budapesti terménybizományi czég jelentése.)

Budapest, 1901. november 2-án.

Az időjárás a hét első felében még enyhe, nagyjából borús és esős volt, később az égboltozat kiderült ugyan, a hőmérséklet azonban tetemesen csökkent és érzékenyen hűvös volt. Gyenge éjjeli fagyokat is jelentettek. Az öszivates mindenütt szépen kelt ki. A vízállás keveset változott.

A külföldi piacok üzletmenetét illetőleg szilárdabb irányzat nem tud állandósulni. A múlt heti javulás ismét engedett és a forgalom tartósan gyenge. Amerikában a kedvezőlenebb argentiniai hírek nem akartak hatni, a prompt határidő változatlan maradt ugyan, a későbbi terminusok azonban csökkentek és az irányzat változó. A látható buzakészletek ismét erősebb mérvben, a múlt héthez viszonyítva 4.954.000 bush. gyarapodtak. Angliában a hangulat szilárdabb volt, a forgalom is kedvezőbben alakult és az árak mérsékelten emelkedtek. Franciaországban ellenben lazyha maradt az irányzat. A kínálat bővebb és még buzaárak, habár nehezen, de inkább tartottak, addig liszt 1/2 frankkal olcsóbb. A német piacokon is csekély a kereslet, prompt áru csendes; későbbi terminusokra szóló report azonban emelkedett. A többi kontinentális piacokon a forgalom nehézkes, vevők épp úgy, mint eladók tartózkodóak és az árak alig változtak.

Nálunk a forgalom e héten ugyancsak gyengébb volt, a hangulat azonban az összes czikkeknél szilárd és különösen kenyérmagvak voltak emelkedők.

Az üzleti hét részéről a következőket jelenthetjük: Buzá e héten csak mérsékelten volt forgalomban. A kereslet gyengébb maradt, ami a malmoknak a múlt hetekben eszközölt nagyobbmérvű beszerzéseivel és az ezzel kapcsolatos átvételekkel magyarázható. A kínálat e mellett azonban aránylag csak gyenge maradt és az emelkedett határidőjegyzeések folytán a malmok kényszerítve voltak a tulajdonosok felemelt követeléseit megadni. Az árjavulás egyébként mérsékelt és 140.000 métermázsai forgalom mellett 10—12 1/2 fillérrel javultak. A hetihozatalok összege 12.000 métermázsai, melyből 4900 métermázsát vittek tovább.

Rozs az egész hét folyamán változatlan maradt. A vételen egy a helyi fogyasztás, mint az export vett részt, az érdeklődés azonban gyenge és így a forgalom is mérsékelt maradt. Az árak minőség szerint 13.60—13.80 korona között váltakoztak budapesti paritásra, míg helyben 14.20 koronáig fizetnek három óra. A hét végével szilárdabb hangulat érvényesült és az árak 5 fillérrel magasabbak. Nyíri származékok kevésbé vannak ugyan kínálva, de alig köttettek és Debreczen-Nyiregyháza paritásában 12.60—12.80 koronát jegyzünk.

Arpa (takarmány- és hántolási czélokra) elég jól van kínálva és ártartó maradt. Szeszégetők erőteljes áru iránt jobb érdeklődést tanúsítottak és 10 fillérrel magasabb árakat fizettek. Minőség szerint 11.40—12.40 koronáig jegyzünk helyben. Állomásokon átvéve kisebb tételek az export részére teljes multheti árakon találtak elhelyezést.

Zab a hét elején mérsékelt vételkedv mellett még változatlan maradt. Az emelkedő határidőjegyzeések hatása alatt azonban élénkebb kereslet állott be, amelynek árak 20 fillérrel emelkedtek. Az összeforgalom 5000 mm., amelynek szín és tisztaság szerint 14—15 K. fizettek helyben.

Tengeri ó-áruban Kőbánya részére és elszállítási czélokra szintén jobb érdeklődéssel találkozott és 20 fillérrel magasabb árak mellett 10.60—10.70 koronáig jegyez ab Budapest. Új tengeri szeszgyárosoknál ugyan csak könnyebben volt elhelyezhető. Prompt áru 8.40 K. jegyez, novemberi szállításra 8.40—8.50, decemberre 8.90 K.-ig érhető el budapesti paritásra.

Olajmagvak: Készaru káposztarepce fizetlennel. Határidő repce 1902. aug.-ra csekély érdeklődés mellett csendes és 23.40—23.60 K. jegyez. Vadrepce 13.50—14.50, gomborka 25.—26.—, lenmag 30.—30.50 K. Kendermag 19.50—20.50 K. között jegyez helyben.

Hüvelyesek: Bab továbbra is el van hanyagolva és minimális forgalom mellett az árak lanyhák. Triörözött apró babért ab Gyöngyös—Félegyházán 16.50, gömbölyű babért Baja-Mohács-Zomboron 14.60 koronát, Székesfehérvárott 15.60 K., barnababért Kalocsán 12.40, N.-Károly 11.— K. fizetnek. Erdélyi bab reláció szerint 13.—13.20 között jegyez. Köles hazai áru helyben 9.—9.10 K., oláh származékok 9.— K. elvámolva 3 havi időre. Bükköny budapesti paritásra 14.— K. jegyez.

Napijelentés a gabonáüzletről.

1901. november 5.

Magasabb amerikai jegyzések és a malmok jobb vételkedvének behatása alatt ma ismét szilárdabb hangulat uralkodott a gabonacsarnokban; elzett összesen körülbelül 50.000 métermázsai készbuza, tiz fillérig magasabb árak mellett.

Mai eladások Uj buza:

Tiszavidéki:

500 mmázsai 79 ⁰ kg.	17.40	korona 3 óra.
800 " 79 ⁵	17.30	" " "
200 " 79	17.20	" " "
200 " 79	17.30	" " "
100 mmázsai 79 kg.	17.20	korona 3 óra.
100 " 79	17.20	" " "
500 " 78 ⁵	17.—	" " "
150 " 78	17.25	" " "
150 " 78	17.10	" " "
100 " 78	17.10	" " "
900 " 77 ⁵	17.40	" " "
500 " 77 ⁵	17.05	" " "
400 " 77	17.—	" " "
100 " 77	17.—	" " "
850 " 77 ⁴	17.50	" " "
850 " 78 ⁵	17.50	" " "

Szarvasi:

4810	78	17.45	" " "
------	----	-------	-------

Fehérmegyei:

1000	78	17.—	" " "
400	78	17.—	" " "
400	77	17.—	" " "
700	76 ⁵	17.—	" " "
1000	77 ⁷	17.—	" " "
300	77	17.—	" " "

Pestmegyevidéki:

100	78 ⁵	17.—	" " "
100	78 ⁵	16.80	" " "
700	78	17.—	" " "
200	78	17.—	" " "
100	77	17.—	" " "
400 mmázsai 77 kg.	16.80	korona 3 óra.	
200	75	16.80	" " "
1060	76 ⁷	17.05	" " "
400	76 ⁵	17.05	" " "

Adai:

1750	75	17.05	" " "
1500	75 ⁵	17.05	" " "
070	78	17.05	" " "

Szivácsi:

2746	76 ⁴	17.15	" " "
------	-----------------	-------	-------

Bánsági:

4000	77	16.90	" " "
2750	76	16.70	" " "

Bácskai:

1600 mmázsai 76 kg.	16.95	K. 3 óra
---------------------	-------	----------

Becskekeri:

2600	76	16.80	" " "
------	----	-------	-------

(Az árak 50 kg.-ként koronaértékben értendők.)

Rozs azonnali szállításra helybeli egyenértékben 14.20 koronáig jegyeztetik; ezen czikkeknél valamivel szilárdabb a hangulat.

Arpában szilárd hangulat mellett az árak nem változtak. Helyben az áru minősége szerint 12.60 koronáig terjedő árakat jegyeztük.

Zabban emelkedő árak mellett ugyancsak szilárd a hangulat; minőség szerint helyben 15.10 koronáig terjedő árakat fizetnek.

Tengeri szintén szilárdabb irányt követ; ó-áru budapesti egyenértékben azonnali szállításra 10.80 koronával jegyeztetik, míg új tengeri novemberi szállításra ugyancsak budapesti egyenértékben 8.70/80 koronával fizetnek.

Lujza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1901. október 31-én. Netto-árak 100 kg-ként, Budapestben, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul, Kötelleztség nélkül.

Szám:	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Ár K.:	26.10	25.30	24.50	23.70	23.30	22.50	21.40	19.20
			7 1/2.	8.				

	17.20	11.—
Korpa:	F.	G.
Ár korona:	8.60	3.—

Rozslisztárak:	0	O/I.	I.	FR.	II.	II/b.	III.	Rkorpa
K.:	24.—	23.—	22.—	21.50	20.50	18.20	16.—	—

Az Erzsébet-Gőzmalom-Társaság üzleti tudósítása a „Köztelek” részére. Budapest, 1901. okt. 31-én. Kötelleztség nélküli árak 100 kilonként, zsákostul, elegysúlyt tiszta súlynak véve, a budapesti vasuti és hajóállomásokhoz szállítva:

	buzaliszt:								
Sz.:	0	1	2	3	4	5	6	7	7 1/2
Ár:	26.60	25.80	24.80	24.—	23.50	22.70	22.—	19.30	16.80
	8-as takarmányliszt				buzakorpa finom gromba				
	11.60				8.80 8.80				

Szeszüzlet.

A hét elején a szeszüzletben az irányzat élénk volt és a tartós vételkészség folytán több tétel kontingens nyersszesz és finomított szesz kelt el nagyban zárlatra.

Helybeli szeszgyárak részéről finomított szesz adózva 115.—116.—K., adózatlanul 45.50—46.—K., denaturált szesz hordóstul 33 K. kelt nagyban. Kicsinyben az ár 2—3 koronával drágább.

Élesztőszeszben a kereslet gyérebb volt és csak néhány kisebb tétel kelt el 116.50 koronáig.

Vidéki szeszfinomított finomított szeszt 114.—K. adózva és 44—44.50 K. adózatlanul ajánlottak gyér vételkészség mellett.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz élénken volt ajánlva és jó fedezés vásárlások folytán több zárlat tartott áron 38.—39.50 K. került eladásra. — Exkontingens szesz fizetetlen.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 42.—42.50 K.

Bécsi jegyzés 39.30—39.60 korona kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 129.—korona adózott és 37.50—korona adózatlan szeszért.

Triest-i jegyzés 15.—korona kiviteli szeszért, 90% hektoliterje.

Kivitelre több tétel finomított szeszt vásároltak, 1/4 K. olcsóbb áron.

	nagyban korona	kicsinyben korona
Finomított szesz	115.50—116.—	117.50—118.50
Élesztőszesz	116.—116.50	117.50—118.50
Nyersszesz adózva	114.—114.50	115.50—116.50
Denaturált szesz	33.—33.50	34.—35.—

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénz fizetés mellett értendők.

Vetőmagvak ólomzárólása. *)

Budapest, 1901. november 1.

A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás az 1901—1902. idényben, azaz 1901. évi július hó 1-étől a mai napig az alant megnevezett magkereskedők-nél és termelőknél a következő vetőmagmennyiségeket ólomzárta:

Ólomzárólató fél	m é t e r m á z s a			
	Luczerna	Lóhere	Egyéb	Összesen
Haldek Ignác, Budapest	207	125	—	332
M. Mezőgazdák Szöv., Budapest	166	65	—	231
Ifj. Freund Sámuel, Szatmár	—	96	—	96
Mauthner Ödön, Budapest	60	—	—	60
Lamberger Károly, Budapest	13	3	—	16
Fuchs Fülöp, Budapest	—	12	—	12
Összesen	446	301	—	747

*) A hazai mezőgazdaságra káros amerikai hereféle magvakat a magvizsgáló állomás nem ólomzárta.

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek árainál.

A magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezete üzleti jelentése. 1901. november 4.

A házbérnegyed előtti idő a vásárcsarnok forgalmán erősen meglátszott.

Elsőrendű tojásért 82, kivételesen 84.50 korona volt elérhető. Apadt árú 72—74 korona eredeti ládánként. Teatojás száza 7.50—8.00 korona.

Teavaj 5 kilós darabokban 2.20—2.30 korona, kilós darabokban 2.40, elsőrendű főzövaj 1.80, másodrendű 1.40—1.50 korona különként, édes tehén túró 16—18 koronás áron lett fizetve 100kilónként.

Vágott liba elsőrendű 0.88—1.00, kivételesen 1.04—1.06 koronán, másodrendű pecsenye liba 80—84 filléren kelt el különként; tisztított csirke 1.00—1.20, jércze 1.30—1.40 korona darabonként, rucza prima 1.04—1.08 korona különként.

Élő baromfi: szép jól hizalt kappanak 3.00—3.20, soványak 2.40—2.60, nehéz tyukok 2.00—3.40, sütni való csirkék 1.40—1.60, rántani való 1.00—1.10, maglólibák 4.80—4.90, sovány kacskák 2.40—2.70 koronáért helyeztettek be páronként.

Vadfélék: szarvas 60—64 filléren, őz 1.20—1.30 korona egészben s különként, fázának minőség szerint 2.00—3.00, foglyok 1.00—1.20 korona páronként, nyulak 2.40—2.50 koronán darabonként értékesítettek.

Husfélék: elsőrendű báránnyok 18 koronával kelték el páronként, vidéki öltött borjú hasszan 82—100, bika nyuzva 44—58 filléres árak mellett nyertek elhelyezést.

Gyümölcs iránt az érdeklődés folyton fokozódik. Szőlő, melyből a tételek már nagyon gyérek, szállár irány mellett 50—52 fillér mellett helyeztetett. Ponyk-

alma első rendű 24—28, arany renet 40—50, bírsalma 30—32, vajkérte 50—60 koronáért adott el nagyban 100 kgknt. Másodrendű almákért 16—20 korona volt métermázsánként elérhető. Világoshéjú papirdió 40—44, keményhéjú nagy 30—34, apró II. rendű áru 26—28 koronáért kelt 100 kgknt.

Fehér burgonyából néhány kocsiakománny 210—220 koronás árak mellett értünk el.

Hideghusvásár az Orczy-úti élelmi piacon. 1901. november hó 5-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 52 árus 228 drb sertést, 2 árus 17 drb süldőt, 2100 kg friss húst, 700 kg füstölt húst, 2000 kg szalonnát, 1400 kg hájat, — kg kocsonyahust.

Videkről és pedig: N.-Székely 2 árus 27 darab, N.-Körös 2 árus 13 drb, Solt 2 árus 2 drb, D.-Pataj 2 árus 17 drb sertést, összesen 8 árus 78 drb sertést. Helybeliek 150 drb sertést. Főösszeg 228 drb sertés.

Forgalom közép. Árak a következők: Friss sertés-hus 1 kg. 96—103 fillér, 1 q — K., süldő-hus 1 kg. 128—140 fillér, 1 q — K., füstölt sertés-hus 1 kg. 112—128 fillér, 1 q — K., szalonna zsirnak 1 kg. 94—120 fillér, 1 q — K., füstölt szalonna 1 kg. 100—108 fillér, 1 q — K., háj 1 kg. 96—108 fillér, 1 q — K., disznósír 1 kg. 108—112 fillér, 1 q — K., kocsonyahus 1 kg. 48—60 fillér, füstölt sonka 1 kg. 128—140 fillér, 1 q — K.

Hideghusvásár a Garay-téri élelmi piacon. 1901. november 5-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 51 árus 18 darab sertést, 0 árus — darab süldőt, 2000 kgramm friss húst, 500 kg füstölt húst, 400 kg szalonnát, 200 kg hájat, — kg zsirt, — kg kolbászt, — kg hurkát, — kg füstölt szalonnát, — kg kocsonyahust, — kg disznósajt, — kg. (— drb) sonkát, — kg. tőpörtöt.

Videkről és pedig: Czegléd 6 árus 48 drb, N.-Körös 5 árus 39 drb, Kis-Körös 1 árus 4 drb, Nagy-Székely 3 árus 59 drb, Szabad-Szállás 1 árus 4 drb, Pincehely 1 árus 5 drb sertést, összesen 17 árus 159 drb sertést.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés-hus 1 kg. 96—100 fillér, 1 q 82—88 korona, süldő-hus 1 kg. — fillér, 1 q — korona, füstölt sertés-hus 1 kg. 128—140 fillér, 1 q — korona, szalonna zsirnak 1 kg. 96—100 fillér, 1 q — korona, füstölt szalonna 1 kg. 112—20 fillér, 1 q — korona, háj 1 kg. 104—108 fillér, 1 q — korona, disznósír 1 kg. —120 fillér, 1 q — korona, kocsonyahus 1 kg. 72—80 fillér, 1 q — korona, füstölt sonka 1 kg. 140—144 fillér, 1 q — korona, kolbász 1 kg. —, disznósajt 1 kg. —, hurka 1 drb —, tőpörtő 1 kg. — fillér.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1901. november 4-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 235 szekér réti széna, 100 szekér muhar, 30 szekér zsupszalma, 20 szekér alomszalma, — takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 22 szekér egyéb takarmány (zabosbukkony, sarju stb.), 700 zsák zsecska.

A forgalom élénk. Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 400—560, muhar 440—600, zsupszalma —, alomszalma 280—300, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbukkony 500—540, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju 440—460, szalmaszecska 330—400. Összes kocsiszám 414. Összes súly 538200 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szarvmarhavásár. 1901. nov. hó 5-én. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóságának jelentése.

Felhajtatott: belföldi 383 db, eladatott — db, galicziai — drb, eladatott — drb, tirolai — drb, eladatott — drb, növendék előborjú 19 db, eladatott — drb, élő bárány 1 db, eladatott — db; leölt belföld — drb, eladatott — drb, galicziai — drb, eladatott — drb, tirolai — drb, eladatott — drb, bécsi leölt — drb, eladatott — drb, növendék borjú 2 drb, eladatott — drb, leölt bárány — drb, eladatott — drb, élő kecske gödölye — drb, eladatott — drb.

A vásár irányzata élénk volt, az árak emelkedtek.

Árak a következők: Elő borjúk: belföldi — koronáig, kivételesen — koronáig dbonként, 72—86— koronáig, kivételesen 100— koronáig súlyra, galicziai —, kiv. — koronáig drbonként, — kor.-ig, kiv. — koronáig súlyra, tirolai — koronáig kiv. — koronáig drbonként, — koronáig kiv. — koronáig súlyra, növendék borjú — koronáig, kiv. — koronáig drbknt, 46—52 koronáig, kiv. — koronáig súlyra. Leölt borjú: belföldi — koronáig kiv. — koronáig súlyra, galicziai — koronáig kiv. — koronáig súlyra, tirolai — koronáig, kiv. — koronáig drbonként, bécsi — koronáig kiv. — koronáig súlyra, kecske — koronáig, kiv. — koronáig páronként, élő bárány — koronáig páronként, leölt bárány — koronáig párja.

Budapesti juhvásár. (1901. november hó 4-én. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóságának jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtatott 1195 drb juh, ugymin: 305 darab hizlatt úrú, 254 db feljavított juh, 100 drb kisorolt kos, 536 darab kiverő juh, — drb bárány, — drb szerbiai kecske, — drb juh, — drb durvagypajjas.

A vásár irányzata élénkebb, az árak 1—2 fillérrel emelkedtek kg.-ként.

Árak a következők: Belf. hizl. úrú 26—32.— (—) K. páronként, 32—38.— (—) K.-ig 100 kiló élősúly szerint, feljavított juhok 26—32.0 K. páronként, 32—38.— (—) K.-ig 100 kiló élő súly szerint, kisorolt kosok — K.-ig páronként, — K.-ig 100 kiló élő súly szerint, kiverő juh 16—20.— K.-ig páronként, — K.-ig 100 kl. élős. sz., bárány — K., kecske — K. páronként, anyajuh 24.—29.— K. páronként, 32—36 K.-ig 100 kiló élősúly szerint, szerbiai juh — K. páronként, angol keresztelés — K.-ig élősúly szerint, K. páronként, romániai — K. páronként, durvaszörű — K. páronként, — K.-ig 100 kiló élősúly szerint.

Budapesti veszteggyómarhavásár. 1901. évi nov. 4-én. (A budapesti közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtatott: 1254 drb nagy vágómarha, nevezetesen: — darab magyar és tarka ökör, — darab magyar és tarka tehén, 1187 drb szerbiai ökör, 32 drb szerbiai tehén, — drb boszniai ökör, — drb boszniai tehén, 35 drb szerbiai bika és — drb bivaly.

Minőség szerint: 1 darab elsőrendű hizott bika, 34 drb középminőségű bika és — drb alárendelt minőségű bika, 42 darab elsőrendű hizott ökör, 1122 darab középminőségű ökör és 23 drb alárendelt minőségű ökör, — drb elsőrendű hizott tehén, 29 drb középminőségű tehén, 3 drb alárendelt minőségű tehén.

A vásár irányzata élénk, az 2—3 koronával emelkedtek mm.-ként. — Készlet elfogyott.

Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű —, kivételesen — K., hizott magyar ökör középminőségű —, kiv. —, alárendelt minőségű magyar ökör —, jobb minőségű magyar tehén —, tarka — kivételesen n. gyar tehén —, magyar tehén középminőségű —, kiv. —, alárendelt minőségű magyar és szerb tehén 35.—42.— K., kiv. —, szerbiai ökör jobb minőségű 52.—60.—, kiv. —, szerbiai ökör középminőségű 36.—50.—, kiv. —, szerbiai ökör alárendelt minőségű —, kiv. —, szerbiai bika 40.—48.—, kiv. —, magyar bivaly —, kiv. —, magyar legelőmarha I. rendű —, kiv. —, II. rendű —, kiv. —, boszniai ökör — koronáig métermázsánként, élősúlyban.

Bécsi vágómarhavásár. 1901. november hó 4-én. (Vass Jenő [Bécs, Set-Marx] tudósítása a „Köztelek” részére.)

Összes felhajtás 5106 db. Ebből magyar 3713 db, galicziai 490 darab, bukovinai 36, német 859 db, hizott 3206 db, legelő 417 db, fiatal 1483 db, ökör 3529 db, bika 640 db, tehén 814 db, bivaly 123 db.

A vásár mult hetinél élénkebb. Árak: prima magyar 72—80.— (80—81), szekunda 64—71, tertia 54—64, galicziai prima 70—73.— (—), szekunda 65—68, tertia 58—62. Német prima 78—86.— (87—88), szekunda 72—77, tertia 66—70. Legelőmarha: szerb és magyar 50—60.—, rosszabb minőségű —. Bika és tehén 42.—62.— (—) és bivaly 38.—48.—. Az összes eladások, élősúlyban, 100 kilogrammonként, koronákban értendők.

Bécsi sertésvásár. 1901. nov. 5-én. (Schleiffelder és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtás: 4133 lengyel, 7142 magyar összesen 11275 drb.

A vásár élénkebb volt. Árak különként élősúlyban fogyasztási adó nélkül prima 82—84 fillér kivételesen 85 fillér, közepes 76—80 fillér könnyű 68—74 fillér, süldő 70—88 fillér.

MEZŐGAZDÁK FIGYELMÉBE!

Elismert kitűnő hazai gyártmány! —
1600 gözcséplőkészletet üzemben!

Czím:
ELSŐ MAGYAR
gazdasági gépgyár
RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPESTEN, Váci-ut 19. szám.

Gőzcséplőkészletek
2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10 12, 16 erejűek.
Magánjárók
(úti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbarátság kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Árjegyzék kívánnára díjmentesen küldetük.

Bérlő társ.

Czukorgyár közvetlen közelében, cukorrépat bőven termő igen jó minőségű, jól felszerelt, belterjes, nagyobb birtok bérletéhez megfelelő tőkével rendelkező bérlő társ keresetlik.

Czimet a kiadóhivatal közvetíti. 4908

Magy. kir. államv. üzletvezetősége Szegeden.
32030/1901. szám.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége az 1902. évben esetleg a további két évben szükséges különféle anyagok szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szükségletet képező anyagok a következők: I. csoport kő és földmű anyagok; II. csoport oltatlan fali mész; III. csoport téglák; IV. csoport világítási, kenési és tisztogató anyagok; V. csoport légszesz berendezési tárgyak; VI. csoport fémű anyagok; VII. csoport acél és vasneműek; VIII. csoport bélyegző festék párnák; IX. csoport kelmék, bőr és kötőárak; X. csoport vegyes anyagok; XI. csoport lő és robbanó szerek; XII. csoport befűtési és veteményezési anyagok.

Az ívenként egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1901. évi november hó 15. déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének anyagbeszerzési osztályához benyújtandók, vagy postán oda beküldendők.

Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is. Banaipénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 50%-a legkésőbb 1901. év november hó 14. déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános és az egyes anyagokra vonatkozó különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módozatok az ajánlati felhívásban foglaltaknak, mely az üzletvezetőségeknek és a hazai kereskedelmi és iprkamaráknál betekinthető.

Ezen ajánlati felhívás a szükséges ajánlati űrlapokkal az alóirrot üzletvezetőségnél ingyen megszerezhető, vagy kívánságra postán megküldetik.

Szeged, 1901. év október hóban.

Az Üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Malomeladás,

malomvétel,

malombérlet,

gépek vétele

és eladása.

legcélszerűbben eszközölhető a

MOLNÁROK LAPJA

révén.

Bpest, VII., Kerepesi-út 50.

A mezőgazdaságról

és mezőrendőrségről

mely 1884. évi XII. törvénynek,

a végrehajtására vonatkozó

miniszteri rendelet,

magyarozatokkal el-

látva, egy füzetben.

Ára bérmentes küldéssel 1 frt 10 kr.

Szabolcsmegyében

vasúthoz közel, fekete kőből teljű 1600 hold kiterjedésű kihasználatlan kistűnő birtok, szabadkézből eladó. A czimet megadja a kiadóhivatal. Úgyancok díjazatik, a birtok parcellázható. 4920

Répayágó.

Rendkívül nagy munkaképességgel, tizenkét éves gyermek kézierejével vág óránként 25 méter-mázsát.

Ára 50 korona.

Szállítja a feltaláló, szabadalom tulajdonos

Töröcsik Ferencz

gépész

Jász-Ápátin.

Kiváuntra elismerő bizonyító nyilatkozatok rendelkezésre átnak. 4932

Szőlőoltványok

szőlőoltványokban. A legkiválóbb 42 bor- és csomófajokban fajtisztán, teljes jóállással.

Élőkerítés.

Gleditsia cseretek és magvak. Uradalmaknak, községeknek három évi tölésztésre is adatik.

Ortás társulat, igen gyorsan fejlődő sövénydövény. Ez az egyedül, melyből oly örökös korítás nyelhető pár év alatt, rendkívül csokoly kiadással, melyen nemhogy ember, de semmilyen állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendelkezésre rajzokkal ellátott útmutató és kezelési utasítás mellékelve. Kiszáradt cseretek 200 méterre. — Ára 6 frt.

Diócsomócsomók Ortás jövedelmet biztosító voltánál fogva, annak tenyészése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Szines társnyomatú fűszergyökér ingyen és bérmentve küldetik minden rendelés közzétételétől. Az árjegyzésen kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címere ingyen és bérmentve küldetnek, mely minden az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát használnak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekesen áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelleki első szőlőoltvány-telep. Nagy-Kágya, u p Székelyhid.

E hó végén jelenik meg a

Gazdasági

Számviteli

Naptár

1902. ÉVRE.

1902. ÉVRE.

SZERKESZTŐ:

SZILASSY ZOLTÁN

Az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

KIADJA AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET.

Ára portómentes küldéssel 1 korona 80 fillér.

Ajánlott küldéssel 2 korona.

Egy díszes s teljesen vászonba kötött, naptár részszel és gazdasági tudnivalókkal ellátott nagy alakú egyszerű számviteli könyv, a melyet minden gazda számvitelének bejegyzésére az egész éven át használhat.

Előfizetéseket elfogad

a „KÖZTELEK“ kiadóhivatala

BUDAPEST,

IX. kerület, Üllői-út 25. szám.

Vadászterület.

Budapesttől 1/2 órányira fekvő Duna-Haraszti uradalomhoz tartozó

700 hold vadászterület bérbe adandó.

A terület áll 120 hold dunaág és nádasból és 580 hold mezei vadászathól. Értekezni lehet

Frankl Samu földbirtokosnál, Duna-Haraszti, vasut indul Budapest Vágóhidról.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban
Budapest, IX., Üllői-út 25. szám Köztelek.

Magyar Gazdák

Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete

HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOKÁBAN.

Sürgőnyosim: Aurora-Budapest.

Értékesítésre elfogad:

Husneműket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, tojást, vaját, halat burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb.

Azonnali közpénzel-számlolás.

A m. kir. államvasutak téli menetrendje.

Budapest—Hatvan, Budapest—Bicske, Budapest—Párkány-Nánára a vonatok érkezése oda és vissza.

Érvényes 1901. évi október hó 1-től.

Budapest k. p. u. — Hatvan.

Állomások	Gy. v. 402 I.-II.	Gy. v. 304 I.-II.	Sz. v. 318 I.-III.	Sz. v. 1508 I.-III.	Sz. v. 408 I.-III.	Sz. v. 306 I.-III.	Sz. v. 310 I.-III.	Sz. v. 320 I.-III.	Gy. v. 404 I.-II.	Sz. v. 312 I.-III.	Gy. v. 302 I.-II.	Sz. v. 308 I.-III.	Sz. v. 314 II.-III.	Sz. v. 1506 I.-III.	V. v. 328 I.-III.	Sz. v. 408 I.-III.
Budapest keleti p. u. indul	710	730	785	750	850	985	1236	130	235	240	345	520	625	800	1110	855
Gödöllő érkezik	—	—	838	854	954	1045	143	288	318	389	—	630	733	911	1228	1006
Aszód indul	×1753	×1813	—	855	955	1046	145	—	318	340	×1427	631	735	912	1229	1007
Hatvan érkezik	×1813	×1829	—	819	1017	1112	211	—	338	404	446	659	801	988	101	1382
	830	845	—	944	1038	1136	237	—	355	427	508	725	827	1005	138	1056

Hatvan—Budapest keleti p. u.

Állomások	V. v. 327 I.-III.	Sz. v. 405 I.-III.	Sz. v. 309 I.-III.	Sz. v. 1505 I.-III.	Sz. v. 311 I.-III.	Sz. v. 307 I.-III.	Sz. v. 317 I.-III.	Gy. v. 301 I.-II.	Gy. v. 403 I.-II.	Gy. v. 313 I.-III.	Sz. v. 305 I.-III.	Sz. v. 407 I.-III.	Sz. v. 1507 I.-III.	Gy. v. 303 I.-II.	Gy. v. 401 I.-II.
Hatvan indul	227	425	530	605	656	808	—	1187	1205	110	454	633	652	803	853
Aszód indul	308	452	557	631	720	833	—	—	1223	137	521	658	719	—	852
Gödöllő érkezik	348	522	626	704	746	902	—	11211	×1244	206	552	725	745	×1337	×1914
Hatvan indul	350	524	633	706	748	903	1120	—	—	208	554	726	747	—	—
Budapest k. p. u. érkezik	520	635	730	815	845	1005	1235	1250	130	310	700	880	850	920	1000

Budapest keleti p. u. — Bicske.

Állomások	V. v. 32 I.-III.	Sz. v. 10 I.-III.	Gy. v. 6 I.-II.	Sz. v. 22 I.-III.	Gy. v. 1302 I.-II.	Gy. v. 4 I.-II.	Sz. v. 16 I.-III.	Sz. v. 12 I.-III.	Sz. v. 18 I.-III.	Sz. v. ×1304 I.-III.	Sz. v. ×8 I.-III.
Budapest keleti p. u. indul	620	650	850	1235	730	215	225	430	720	950	1045
Budapest-Ferencváros indul	636	707	—	1236	—	—	236	441	731	1002	1050
Budapest-Kelenföld érkezik	619	715	906	1245	746	221	244	451	740	1011	1110
Budapest-Kelenföld indul	—	720	907	1246	747	232	245	453	74	1014	1118
Bicske érkezik	—	819	945	145	830	310	245	557	843	1115	1218

Bicske—Budapest keleti p. u.

Állomások	T. sz. sz. 47 I.-III.	Sz. v. ×7 I.-III.	Sz. v. 1303 I.-III.	Sz. v. 11 I.-III.	Gy. v. 3 I.-II.	Sz. v. 2 I.-III.	Sz. v. 27 I.-III.	Gy. v. 5 I.-II.	Sz. v. ×9 I.-III.	Gy. v. 1301 I.-II.
Bicske indul	485	505	546	746	1255	305	431	619	742	848
Budapest—Kelenföld indul	544	612	651	849	123	403	536	658	846	925
Budapest—Kelenföld érkezik	547	616	659	859	134	404	540	659	848	928
Budapest-Ferencváros indul	602	627	712	909	—	415	553	—	908	—
Budapest keleti p. u. érkezik	615	640	735	920	150	425	605	715	915	945

× A 7 és 8 sz. vonatonál a szomszédos forgalmi jegyek használata ki van zárva.
 * Közlekedik vasár- és ünnepnap előtti köznapon.

Budapest ny. p. u. — Párkány-Nána és vissza.

Állomások	Sz. v. 166 I.-III.	Sz. v. 168 I.-III.	Gy. v. 1408 I.-II.	Gy. v. 106 I.-II.	Sz. v. 170 I.-III.	Sz. v. 116 I.-III.	Sz. v. 172 I.-III.	Sz. v. 130 I.-III.	Sz. v. 174 I.-III.	Gy. v. 104 I.-II.	Sz. v. 144 I.-III.	Sz. v. 175 I.-III.	Sz. v. 178 I.-III.	Sz. v. 184 I.-III.	Sz. v. 180 I.-III.	Sz. v. 144 I.-III.	Sz. v. 141 I.-III.	Sz. v. 182 I.-III.	Sz. v. 154 I.-III.	Sz. v. 134 I.-III.	Sz. v. 118 I.-III.	Sz. v. 1408 I.-III.	
Budapest ny. p. u. ind.	555	655	730	800	905	925	1215	1225	115	145	220	225	415	425	600	615	620	740	809	925	1000	1010	
Palota—Ujpest ind.	608	710	—	—	923	939	1230	1241	133	—	135	241	431	438	616	N. Mar	632	756	815	941	1010	1053	
Vác ind.	érk.	érk.	808	—	érk.	1018	érk.	124	érk.	218	318	érk.	erk.	516	érk.	Viseg.	70	érk.	900	érk.	1140	1152	
Nagy-Maros ind.	—	—	819	—	—	1050	—	157	—	233	355	—	—	545	—	—	702	740	—	—	1139	1204	
Párkány-Nána erk.	—	—	848	909	—	1139	—	érk.	—	258	445	—	—	érk.	—	—	726	836	—	—	1214	1241	
Állomások	Sz. v. 163 I.-III.	Sz. v. 1407 I.-III.	Sz. v. 165 I.-II.	Sz. v. 167 I.-II.	Sz. v. 117 I.-III.	Sz. v. 127 I.-III.	Gy. v. 1403 I.-II.	Sz. v. 169 I.-III.	Sz. v. 143 I.-III.	Sz. v. 171 I.-III.	Gy. v. 103 I.-II.	Sz. v. 173 I.-III.	Sz. v. 175 I.-III.	Sz. v. 185 I.-III.	Sz. v. 177 I.-III.	Sz. v. 115 I.-III.	Sz. v. 179 I.-III.	Sz. v. 181 I.-III.	Sz. v. 125 I.-III.	Gy. v. 105 I.-II.	Sz. v. 1405 I.-III.	Sz. v. 183 I.-III.	Sz. v. 187 I.-III.
Párkány-Nána ind.	—	419	—	—	529	609	827	—	840	—	1237	—	—	—	344	—	—	—	749	805	—	—	—
Nagy-Maros ind.	—	504	—	—	616	75	N. Mar	—	34	—	—	—	—	225	—	—	—	—	718	—	—	—	—
Vác ind.	—	535	—	—	651	721	Viseg.	—	1004	—	118	—	—	300	—	—	—	—	506	—	—	—	—
Palota—Ujpest ind.	517	614	619	719	731	802	830	952	1032	1239	—	145	200	342	522	544	632	84	832	—	—	—	—
Budapest ny. p. u. erk.	535	625	636	735	745	815	940	1010	1105	1256	150	200	300	355	540	555	600	82	84	900	925	1005	1015

Jegyzet: * Ezen vonatonál a szomszédos forgalmu menetjegyek használata ki van zárva.
 [] Csak október és április hónapokban közl. kedik.

Az igazgatóság.

Hirdetési ár 15 szóig 60 fillér, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 60 fillér.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak megszövegezték és a szakirodalom ter-
ményei, továbbá állást keresők és adók
hirdetményei vétetnek fel a kedvezményes
rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a hirdető címé-
nek kitételével közlünk.
KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza-
szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Gazdasági

Iskolát vagy akadémiát vég-
zett író. Faltalamb 1800 hol-
das gazdaságban irnoki mi-
nőségben január elsei belé-
péssel, teljes ellátás és 300
korona kezdő javadalmazással
alkalmazás. Ajánlatok:
Reizman Hermann gazdasági
irodájához **Kisvárdán**,
intézendők. 4918

Nős gazda

Keresetűk február elsejére, ki a
külső gazdaságban kellően
járatos. Illető az intézkedő
bizottság egy mezejében fog
lakni. Feltétel 400 korona és
konvenió. Ajánlatok Pali-
szállási uradalom intézőségé-
hez küldendők. Posta Konca-
nica, Szatmár. 4917

Gazda.

A rumai uradalomban, Szerém-
megyében egy gazda azonnal
felvétetik. Folyamodványok
kor, csa. ad. állapotok, nyelvi-
ismeret, valamint az eddigi
alkalmazottság megjelölésével
beküldendők rumai uradalmi
igazgatóság címére Rumában.
4925

Gazd. segédtsízt.

Ki felsőbb gazdasági tanul-
mányokat jó sikerrel végzett, a
gazdasági számításban és
német nyelvben (szó és írás-
ban) járatos s megfelelő gyar-
korlati képzettséggel bír,
kerestetik. Az állás esetleg
szonnan elfoglalható. Folya-
modványok bizonyítványok
szonnan küldendők a nagy-
városnyi uradalmi igaz-
gatóságnak Nagyváradra
küldendők. 4937

ÁLLAST KERESŐK.

Gazda

28 éves, kath., gyermektelen,
nős, földmivészként végzett,
paraszti szülők gyermeke
vagyok 4 1/2 évi szolgálattal
idővel rendelkezem. A tár-
saság megújult mint,
melyet vezettem - szolgálattal
nőül vagyok. Fodor Péter
Szabadkán, Pusztás-ú. 490.
Szabonyi Bertalan ny. kir.
f. i. igazgató úr az érdeklő-
dőknek ajánl. 4847

Gazdasági ellenőri
vagy gazdasági könyvelői állást
keres egy író, nős, kis családú
egyet, ki kitűző bizonyítvá-
nyokkal rendelkezik, a kettős
könyvelésben tökéletesen járatos,
beszéli a magyar, német és
tót nyelvet. - Szükség esetén
óvadékkal is rendelkezik. Szí-
mekereséseket „Gazdasági
könyvelők” jelleg alatt a ki-
adóhivatalba kéretnek. 4508

Gépész

Vizsgálott, nagyobb ura-
dalomból kitűnő gyakor-
lattal, ki a katonaságnál
az arsenálban dolgozott,
az összes gazdasági gépek
kezelését és javítását,
ugyszint a villamos
gépek kezelését és a vil-
lamos berendezést is tel-
jesen érti, a birtok bérbe-
adása miatt állást keres.
Kitűnő bizonyítványok s
jó referenciák. Címe a
kiadóhivatalban. 4796

Okleveles gépész

Kinek már több évi gyakor-
lata van s nagyobb gőz-
malomban és uradalmakban
alkalmazva volt, állást keres.
Cím a kiadóhivatalban. 4915

Debreczeni

felsőbb gazdasági tanulmányokat
jó sikerrel végzett gazdász, ki
2000 holdat, 100 hold dohány-
engedéllyel önállóan kezelte
10 évig, megfelelő állást keres
azonnali belépésre. Cím a
kiadóhivatalban. 4863

Földmivészként

végzett, 26 éves, kath.,
erőteljes, nős, gyermektelen
egyet, 8 évi gyakorlattal, a
gazdaság minden ágában jár-
tas, több évig nagyobb tőhe-
nyeszetű és tejszárnyakkal
egybekötött gazdaságban
mint ispán van alkalmazva,
november 1-re, esetleg később
hasonló állást szerény
feltételek mellett elfogad.
Cím: Pónász György, Jász-
Kisvárdán. 4881

Egy

szakvizsgázott erdőőr állást
keres, rom. kath. vallású, nős,
családú, harminczöt éves
ember vagyok, azonnali vagy
későbbi belépésre. Cím a ki-
adóhivatalban. 4913

Földmivészként

végzett 26 éves nőlen egyén,
hírnevesebb uradalmakból
mint irnok-segédtsízt 5 évi
praxissal és szép írással,
járatos egy gazdasági, vala-
mint az irnoki teendőkből és
szőlőművelésben. Ujvére oly
segéd v. tiszt állást keres,
hol törökve által jövője
biztosítva lenne. Cím a ki-
adóhivatalban. 4914

Állást keres

földmivészként végzett nős,
keves gyakorlattal, magyar,
német nyelv, dohánytermelési
bíró, kiszolgált huszártiszt.
Cím „Gazda” jellegű poste-
restante Tass, Pestmegye. 4912

Gazd. segédtsízt.

ki a hanoveri földmivészkö-
löt és a bécsi os. és királyi
körtárszati tanintézetet vé-
gezte, mint gazdasági segéd-
tsízt is működött, további
gyakorlati kiképzés céljából
szerény igények mellett állást
keres. Az illető német és sz.
nyelvet bírja. Szíves ajánlatok
„S. K.” alatt a kiadóhiva-
talba kéretnek. 4933

**Gazdasági gyakor-
noknak** ajánlok - teljes
ellátás fejében - bűzösként
jelesen végzett, gazdasági
akadémiára készülő fiatal-
ember. Szíves megkereséseket
Pálfi Tibor Budapest, VIII.,
Pál utca 6 szám, I. em. alá
kéretnek. 4904

Földmivészként

végzett nős egyén némi gyar-
korlattal, beszéli magyarul,
tótul, gazdaságban bármely
megbízható állást elfogad
újvére. Címe a kiadóhiva-
talban. 4911

Állást keres

egy kiszolgált huszármester,
ki már 13 évig nagyobb gazda-
ságban 5 évig mint ispán,
8 évig mint gazda szolgált,
ki a gazdaság területén tel-
jesen járatos, kitűnő bizonyít-
ványokkal rendelkezik. Cím a
kiadóhivatalban. 4936

Földmivészként

jó sikerrel végzett, szerény
igényű fiatalember 7000 holdas
gazdaságból 1 évi gyakorlat-
tal, megfelelő alkalmazást
keres. Cím a kiadóhivatal-
ban. 4934

Volontőr.

Gazdasági tanintézetet végzett
némi gyakorlattal bíró fiatal-
ember gazdasági ismereteinek
bővítése céljából nagyobb
okszertűn kezelt szeszyárral
is bíró gazdaságban mint
segédtsízt alkalmazást keres.
Teljes ellátásért havon-
ként ötven koronát fizet.
Cím a kiadóhivatalba. 4931

Keszthelyi

gazdasági tanintézetet jó si-
kerrel végzett, jó családból
való fiatalember, több évi gyar-
korlattal irnoki állást keres
oly gróf uradalomban, hol
szorgalma és becsületessége
által jövőjét biztosítva látta,
fizetése nem annyira reflektál,
mint inkább jó bánásmódot
és lelki nyugodtságot keres,
lehetőleg Nógrád, Heves vagy
Gömörmegyében. Jelenlegi
felmondatlan állását május
havában változtatni óhajtja.
Cím a kiadóhivatalba. 4930

28 éves

nőlen műkertész jó bizonyít-
ványokkal rendelkezik, azon-
nali belépésre alkalmazást
keres. Cím: Abel Aladár
Budapest, Király-utca 14.
ajtó 25. sz. 4929

Földmivészként

végzett 31 éves, rom. kath.
vallású, nős, gyermektelen,
a gazdaság minden ágában jár-
tassággal bíró s jelenleg is
egy 600 holdas birtokot több
év óta önállóan kezel, állást
január, esetleg február 1-ére
változtatni óhajtja. Szíves
megkereséseket kér Mátyi
Forenz Pa-Emőd, p. Szomor-
falú (Nyitra). 4928

Kulcsár

földmivészként végzett nős,
erőteljes egyén, magyarul és
tótul beszél. Állattenyésztés,
hizlalás és könyvelésben
járatos, kitűnő méhész. Kiseb-
bi gazdaság önálló vezetésére is
vállalkozik. 1902. január 1-re
állást keres. Cím a kiadó-
hivatalban. 4923

Segédtsízt.

vagy olcsó állást keres
január 1-ére 25 éves hadmen-
tes egyén, nagy uradalomból
8 évi praxisa van, így a kül-
gazdaságban, mint az irnoki
munkákban, könyvelésben
teljesen járatos. Cím a kiadó-
hivatalban. 4920

Gépész

ajánlok újvére, vagy azon-
nal, ki uradalomban huzamo-
sabb ideig alkalmazva volt
kitűnő bizonyítványokkal.
Cím: Dr. Pálfi, Budapest,
Kerepest-ut 71. sz. 4899

ÁLLATOK.

Eredeti Rambouillet kosok

mindenkor nagyobb
mennyiségben, dus
választékban kaphatók

**Gróf Herberstein
Albert** 3131

uradalmi igazgatóságánál

**Strilek,
Merveország.**

Hanna vetőárpa
míg a készlet tart 100 kg-éig
19 koronaért kapható
vasuti állomásánktól.

Teletetésre

keresek 30-40 darab számos
marhát, vagy ennek megfelelő
növedékmarnhát, tavaszi
szalma és zöldségek
bőven van, értesítést meg-
keresésre Majláth András
Esztró, u. p. Király-Daróc
Szatmár megye. 4945

Vöröstarka tinó és üsző

legprimább, 1-2 esetleg 3
évesek és pedig hizlalt
való ökrök eladására és
későbbi szerződésre

legolcsóbb árt vállalkoznak
WEILER és EISNER
Kis-Czellli kereskedők.

24 drb telivér
Oberinntháli
előhasi
üsző és tehén
eladó

SZEMERE HUBA
gomba-farkasdi
gazdaságában. Kivánatra
MCNDE, vagy MONOR álló-
másra kocsi megy. 4851

Eladó mén.

Fucioso XXI. századgyessy
törsmén után nevelt 5 éves
sötétpaj jegyű 172 cm.
magas mén 140 koronáért
eladó. „Itivarnok” gazdaság”
vasút, posta- és táviradalom-
más. 4916

Feles teletetésre

keresek 30-40 növedék-
marnhát. Cím: Jaussen Ernő
Pászty, Hevesmegye. 4927

Igen szép, világosított vörös-
tarka simmenthali jellegű 1-2
(5) éves

**növedék ökrök
és üsző borjakat**
ugyszint legprimább
lektől való és
Jármos ökröket
legjutányosabb áron aján-
lanak:

Klein és Spitzer
Kis-Czellli kereskedők.
Megrendelések egyeztetés szerint
bármikor is elfogadjuk.

60 darab
erdélyi fajta prima 2-3 év
közötti ökrökborjú jutányos
áron eladó. Bíró István bir-
tokosnál Monostorszegen u. p.
Deés. 4936

Franeczia
fekete pulyka G30H6ról
származó 10-12 tiszta-érű
ivadékok száz darab eladó,
darabonként 5 forint **Kolozs-
Borsán, B. Bánffy Ernő-
nél.** 4919

**Vöröstarka
tinó és üsző**
teljesen primá, 1-2 esetleg 3
éves, nálam minden mennyi-
ségben kapható olcsó áron.
Későbbi, ugyszintén jármos és
beállítás ökrök szállására vál-
kozom. 1779

**Kitűnő
friss fejős tehének**
előleges jelentés után, nálam
mindenkor megtekinthetők, kö-
telezettség nélkül. Vevő te-
szése szorint választat

Henrik Ignác fia
Szalónak (Vasm.).

VEGYESEK.
25252525
Most jelent meg!

Adalék az
Agrárprogramhoz.
A válság oka és
kibontakozás útja.

Írta:
Dr. Galovits Zoltán
budapesti gyakorló ügyvéd.

Ára portómentesen küldéssel
55 kr. = 1 kor. 10 fillér.

Megrendelhető:
a „KÖZTELEK”
kiadóhivatalánál
Budapest, IX., Üllői-út 25.

25252525

Uradalomból

eredő használt gőzszéplő és
fakvó gépeket készpénzzel
veszek vagy cserébe, első-
rendű új gépeket szállított
kedvező lefizetés mellett.
Timár Ede Budapest, VI.,
Csengery-utca 62/B. 4775

Birtokosok! Gazdálkodók!

**Elsőrendű minőségű
LÓ-
pokróczok**

bámulatos olcsó árban, a
legnagyobb választékban
kaphatók:

NAGEL ADOLF
vizmentes ponyva, zsák és
lőtakarók gyári raktárában.

**BUDAPEST,
V. Arany János-utca 12.
Telefon 35-32.**

Gazdáknak fontos!
Hreblay Emil
állattenyésztési m. k.
felügyelő

**Eudapest, VII.,
Csömöri-út 15., II. 8.
Munkái:**

Baromfi hizlalás 1 kor.
60 fillér.
Baromfi tenyésztésre von-
natkozó tudnivalók 1 kor.
Tyuktenyésztés 2 korona.
Lúd- és kacsa tenyésztés
2 korona.

Pulykatenyésztés 2 kor.
Baromfi és tojás értéke-
sítő szövetkezetekről
1 korona 60 fillér.

**Megrendelhető
a szerzőnél, leg-
gyakrabban a
pénz előleges be-
küldése mellett.**

**Vételre
kerestetik.**

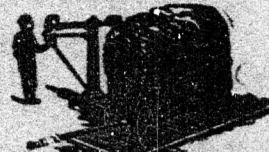
200 g. Professor Märker,
400 g. Magyar Kincs és
400 g. Császárkorona
fajtszta burgonya.

Ajánlatok „B. 4924.”
alatt a kiadóhivatalba ké-
retnek. 4924

Erdei csemeték
szép, erős átültetett lucz-
fenyő és fekete fenyő 1000
drb 2 éves kor. 6; 3 éves
kor. 8; 4 éves kor. 10,
10.000 drb. kor. 50, 70, 90.
Tölgy (Qu. pedunculata) 1
éves 1000 drb kor. 8,
10.000 drb kor. 70. Pecz
Ármin faiskolat tulajdonos,
Budapest, VIII., Kalvária-ter 8
4855

Teavaj eladó.
Kitűnő minőségű tisz-
tán kezelt, édes tej-
szimből készült teavaját
szállítana hosszabb idő
óta fenálló tehenészet,
esetleg havi elszámo-
lásra is, állandó helyre.
Cím a kiadóhivatal-
ban. 4877

**Használt,
de teljesen jó karban levő
kerékpár**
olcsón eladó.
Kertész, Zerge-utca 8.

3 drb Marhamérleg
1500 kg. hordképességgel
erős vaskorlással 2 1/2 mé-
ter hosszú 1 1/2 m. széles

4 drb Hidmérleg
3000 kg. horderejű száza-
dos, toló súlylával 4 méter
hosszu, 2 méter széles.

Becserélek
őcska marhamázsákat új
marhamérlegekre. Minden
mérleg törvényesen hitele-
sítve öt évi jókarban tar-
ságot társ mellett.

DÉNES MANÓ
mérlegműszerész
**BUDAPEST,
VII., Dohány-utca 78.**

**A Budapesti
Központi Tejszárnyok Szövet-
kezet 5. üzletisése eladó. Cím a
kiadóhivatalban. 4906**

**Most jelent meg
Tejgazdasági
Zsebnaptár
az 1902. évre.**

III. évfolyam.
Szerkesztő és kiadja:
JESZENSZKY PÁL
OMGE. titkár.

A zsebnaptár tartalma:
Napló rész. - Jegyzéknapló
az állatállomány, takarmányo-
zás, próbafészek, vaj- és saj-
nyeredék stb. bejegyzésére. -
Állattenyésztési, takarmányo-
zási adatok. - Tejkezelés,
hűtőkészülékek, tej- és vaj
veggyi összetétele, tejvizsgálati
eljárások, tejhibák, tejértéke-
sítési, vaj- és sajtkészítési
eljárások, tejgazdaságok mi-
kroba berendezése. - Tej-
gazdaságra és állatfogyalomra
vonatkozó összes törvények
és rendeletek. - Tejgazda-
sági intézményeink ismerte-
lése. - Gümőkór elleni véde-
kezés. - Vasút, posta stb. stb.

Ára bérmentes küldéssel
3 korona 30 fillér.
Tejgazdasággal foglalkozók-
nak nélkülözhetetlen!

**Használt,
de teljesen jó karban levő
kerékpár**
olcsón eladó.
Kertész, Zerge-utca 8.

**Használt,
de teljesen jó karban levő
kerékpár**
olcsón eladó.
Kertész, Zerge-utca 8.

**Használt,
de teljesen jó karban levő
kerékpár**
olcsón eladó.
Kertész, Zerge-utca 8.

**Használt,
de teljesen jó karban levő
kerékpár**
olcsón eladó.
Kertész, Zerge-utca 8.

**Használt,
de teljesen jó karban levő
kerékpár**
olcsón eladó.
Kertész, Zerge-utca 8.

**Használt,
de teljesen jó karban levő
kerékpár**
olcsón eladó.
Kertész, Zerge-utca 8.

**Használt,
de teljesen jó karban levő
kerékpár**
olcsón eladó.
Kertész, Zerge-utca 8.

**Használt,
de teljesen jó karban levő
kerékpár**
olcsón eladó.
Kertész, Zerge-utca 8.

**Használt,
de teljesen jó karban levő
kerékpár**
olcsón eladó.
Kertész, Zerge-utca 8.

**Használt,
de teljesen jó karban levő
kerékpár**
olcsón eladó.
Kertész, Zerge-utca 8.

**Használt,
de teljesen jó karban levő
kerékpár**
olcsón eladó.
Kertész, Zerge-utca 8.

**Használt,
de teljesen jó karban levő
kerékpár**
olcsón eladó.
Kertész, Zerge-utca 8.

**Használt,
de teljesen jó karban levő
kerékpár**
olcsón eladó.
Kertész, Zerge-utca 8.

**Használt,
de teljesen jó karban levő
kerékpár**
olcsón eladó.
Kertész, Zerge-utca 8.

**Használt,
de teljesen jó karban levő
kerékpár**
olcsón eladó.
Kertész, Zerge-utca 8.

**Használt,
de teljesen jó karban levő
kerékpár**
olcsón eladó.
Kertész, Zerge-utca 8.

**Használt,
de teljesen jó karban levő
kerékpár**
olcsón eladó.
Kertész, Zerge-utca 8.

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével
hajlandó vagyok elvállalni; építgy
mélyrigolezást szőlő-telepitésekhez.
Érdelkelték kérotnok, hogy alaati esimekhez forduljanak.
gőszántást vállalkosó
WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.

Birtok-eladás.

Kötelek községében (Szolnoktól két órányira)
a Tisza folyó mentén levő Gróf SERMAGE ARTHUR
500 magyar holdas egy tagból álló ingatlana igen
előnyös feltételek mellett

örökáron eladó.

Felvilágosítást a kötésre jogosult alólírotnál
nyerhetni. Közvetítők kizárva.

Nagy-Mihály, (Zemplén vármegye) 1901. október
25-én.

Sulyovszky István,

ügyvéd, gróf Sermage Arthur felhatalma megbízottja.

4892

Szőlővessző eladás.

Anyagi felelősséggel a szokvány-
minőségért elad a haraszi-i 145 holdas
szőlőuradalom

sima és gyökeres hazai vesszőket, fás- és
zöldajtványokat, sima és gyökeres ameri-
kaiakat, igen jutányos árban.

Készlet 3 millió, fajtisztaság és ki-
fogástalan minőségért az uradalom
szavatol.

Felvilágosítást nyújt, valamint ár-
jegyzéket díjmentesen küld a

„Szőlészeti Intézőség“

Duna-Haraszti, Pestmegye.

Acetylen-lámpák

rud- és pózna-, valamint kézi-, kert-, istálló-, kocsi-,
oldal acetylen-lámpák kaphatók.]

**BÁRDI JÓZSEF-nél, Budapest,
VI., Gyár-utca 48. szám.**

41797/901. sz.-hoz.

Magyar királyi államvasutak.

Legolcsóbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba.

Budapest-Dombóvár-Fiumen át

Menetdíjak a hajó-átelési illetékekkel együtt:

a magyar-horvát-tengeri gőzhajó-
zási társaság Fiume és Velence.
illetőleg Ancona közt közlekedő
gőzhajóink

Hajójáratok menetrendje:

1901. november hó 1-től 1902.
márczius hó 15-ig.

1901. november hó 1-től 1902.
márczius hó 15-ig.

1. Indulás Fiuméből-Velenczébe.
Minden **kedden** és szombaton
este 3 órakor.

2. Indulás Fiuméből-Anconába.
Minden **hétfőn** reggel 7 órakor.
Minden **csütörtökön** este 8
órákor.

3. Indulás Velenczéből-Fiuméba.
Minden **hétfőn** és **csütörtök-
kőn** este 7 óra 30 perczkor.

4. Indulás Anconából-Fiuméba.
Minden **szerdán** reggel 7
órákor.

Minden **szombaton** este 8 óra
30 perczkor.

Menettartam: **10 óra.**

A gőzhajóknak a Budapest-Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, va-
lamint Velenczében és Anconában a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi,
Bologna, Milano stb. felinduló, illetve onnanérkező olasz vasutakkal közvetlen
csatlakozásban állanak. Fiumében a vonatok a gőzhajók kikötő helyéig közleked-
nek s onnan indulnak.

Fiuméből-Dalmatiába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül heten-
ként 4 gyorsjárót és pedig, Zarába, Metkovicba, Ragusába és Cattaróba,
melyek menetrendje az „Utmutatóban“ foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett álló-
mások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak városi menetjegyjrodái Budapes-
ten és Bécsben; továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Buda-
pesten és Bécsben adnak ki, hol a kívánt felvilágosítások is megadhatók.

Budapesten, 1901. október havában.

A magy. kir. államv. igazgatósága.

Magy. kir. államvasutak igazgatóság.
163059. szám C. III.

Hirdetmény.

(Uj személydijszabás életbeléptetése a Páczta-Fenyő-Kun-Szent-Mártoni h. é. vasuton).
Ezen vasuton f. év december hó 1-én u személydijszabás lép életbe mely a
menetdíjak tekintetében csak azon változást tartalmazza, hogy azok korona érték-
ben vannak kitüntetve.

Az új dijszabás, melyel az 1897. évi márczius hó 1-én életbeléptett dijszabás
érvényen kívül helyezték, a magy. kir. államvasutak dijszabás elárastó irodájában
(Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 filléért kapható.

Budapest, 1901. október 24-én.

Az igazgatóság.

(Utánnymás nem díjaztatik).

Legolcsóbb és leghatásosabb trágyázás.

A Cséry-féle szemétfuvarczási és feldolgozási részvénytársaság által a főváros területén összegyűjtött

rostált és compostirozott szemétrágya

előnyös vegyi összetétele és dús nitrogén, phosphor és kálitartalmánál fogva ugy a

gabonafélék mint pedig szőlők trágyázására kiválóan alkalmas.

Az eddigi kísérletek eredményei bizonyítják e trágyaszer rendkívüli előnyeit.

A szemétrágya beszerzési ára nagy belértéke dacára **olcsóbb**, mint a természetes marhatrágya vagy bármely műtrágya.

Részletes árajánlattal és ismertető füzetel szivesen szivesen szolgál a kizárólagos eladással megbízott

MAGYAR KERESKEDELMi RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., Váci-körút 32.